

פניני הצדיקים

לעדכוני, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

האדמו"ר הרב יהושע מאוסטרובא זצ"ל- נולד בשנת ה'תקע"ט (1818). בברית העיד אביו כי בנו הוא נשמת התנא ר' יהושע בן פרחיה. עוד בילדותו נודע בשקדנותו ובהתמדתו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תר"ג (1843) סירב למלא את מקומו בלנטשנא. אולם בעקבות חולי גדול ושיכנועים רבים מצד ר' ישראל יצחק קאליש מווארקא הסכים למלא את מקומו. משם שימש גם בקהילות קדושות סוסנוביץ ואוסטרובא. רבים הסתופפו בצילו. הצדיק הרב מנחם מנדל (ה'שרף מקוצק) העיד על רבינו כי דעתו נחשבת בשמיים ומכריעה. שימש בנשיאותו במשך 30 שנים. נפטר ביום שישי ערב שבת קודש כ"ח ניסן ה'תרל"ג (1873). חי כ-55 שנים. ציונו בוורשא. את מקומו מילא חתנו הגדול רבי יצחק יעקב רבינוביץ מביאלא.

אביו: האדמו"ר ר' שלמה לייב יהודה מלנטשנא. **אשתו:** מרת גיטל (בת ר' צבי מנחם מייזליש מקראקוב מח"ס זכרון צבי מנחם). **בתו:** מרת רחל לביאה (נישאה לאדמו"ר ר' יעקב יצחק רבינוביץ מביאלא- מח"ס 'דברי בינה'. נקראה בשם זה לאחר שהילדים שנולדו לפניה נפטרו בינקותם ורבינו קיבל עיצה מאחד מגדולי הדור לקרוא לה שם עוצמתי ולכן נקראה בשם נדיר 'לביאה'). **מרבתי:** אביו, האדמו"ר ר' שלמה לייב יהודה. ר' שלום רוקח מבעלז, ר' ישראל יצחק קאליש מווארקא, ר' ישראל פרידמן מרז'ין, ר' מנחם מנדל מורגנשטרן (השרף מקוצק), ר' משה מקוברין, רבי מאיר מפרימישלאן. **מספריו:** יתולדות אדם.

כאשר רבינו נולד- השמחה הייתה עצומה. הגיע יום הברית. ציבור גדול התאסף. אביו היה בשמחה עצומה ואף גילה, שהמשיך לבנו את נשמת התנא **רבי יהושע בן פרחיה**, ולכן נתן הרבי לבנו את השם 'יהושע'. המוהל היה אביו בעצמו, אך את הפריעה הוא עצמו לא הצליח לעשות, ולאחר שהתייגע הרבה זמן לפרוע ולא עלתה בידו, קרא לתלמידו רבי שמואל שינאוור וציווה עליו שהוא יפרע. לאחר הברית לקח אביו מגש עם עוגת זנגביל, והסתובב בין העולם כשהוא עצמו מחלק להם עוגות וויסקי לשתייה. באמצע חלוקת הכבוד נשמעה לפתע צעקה גדולה: "הצילו! הילד גועה למוות!". מיותר לתאר את הרעש שהידיעה המרה עשתה. כל החסידים קמו בבהלה ממקומם, אבל הרבי, אבי התינוק הרגיע את כולם והמשיך לחלק כמקודם עוגות ושתייה. לאחר שכולם התכבדו, ציווה הרבי להביא לפניו את הילד ואמר: "למה הנכם מבלבלים את הראש, וכי מה חסר לילד, הוא רק עייף מקבלת עול מלכות שמיים שרק זה עתה קיבל על עצמו". החזירו אותו לאימו. ואכן לאט-לאט פתח הילד את עיניו, והזיז את כל אבריו. ובכמה הזדמנויות היה רבי שמואל שינאוור צועק: "יהודים, אני מעיד, שכאן נעשתה תחיית המתים!". (תורת הרה"ק מלענשטנא עמ' רמ"ח)

הרבי משה חי קליגסברג חתן הרה"ק רש"ל מלענשטנא זצ"ל סיפר, כי גיסו (רבינו) בן יחידו של חותנו, קודם שבא בקשרי תנאים, שלח מחו' את הרה"צ רבי שמואל שינאוור בעל רמתים צופים ללענשטנא, לבחון את רבינו, והיה אז ילד ולמד בחדר, וציווה שילמד את המשנה, והתחיל רבינו ללמוד, ואמר: "התקין רבן גמליאל הזקן", (כלומר, שרבן גמליאל תיקן את הזקן), אשר כל אומה ולשון לא ישלוט בה. וצווח עליו ר' שמואל: "די עם הארץ". ונכנס הילד לאביו הקדוש וסיפר לו את הפירוש שהוא אמר במשנה, ואשר ר' שמואל צעק עליו והגדירו כעם הארץ. ואז קרא אביו הקדוש להרה"צ ר' שמואל ואמר לו: "אינכם יודעים מה שהוא רואה, שיהיה ח"ו גזירת המלכות על זה, ובזה הפירוש המתיק הדבר". וגם התבטא בהתפעלות: "לא ידעתי כי יהושע'לי שלי יש לו השגה ב"ג תיקוני דיקנא קדישא, ואני מבטיח לכם שאתם תעמדו עוד כל היום תחת פתחו, קודם שתוכלו להיכנס אליו". ואח"כ כשנעשה רבינו למנהיג ישראל, בא הרה"צ ר' שמואל לסאסנאוויץ ועמד תחת פתחו כל היום, לקיים דברי רבו ואביו הקדוש זי"ע. (קרני ראם, להגרא"מ רבינוביץ, עמ' י"ט)

בעת שנפטר אביו הקדוש מלענשטנא, רבינו לא רצה להנהיג את העדה בהטעימו: "כמה יסורים וצרות עברו על אבי הקדוש, עד שנעשה רבי, ואני בלי יסורים תיכף אני רבי?". ואמר לחסידיו אביו את אותם הדברים, וסיים: "אבל קשה עלי פרידתכם, שתיפרדו איש מרעהו, על כן אני מבקש שניסע כולנו לצדיק אחד". ובחר באדמו"ר הק' מווארקא ר' ישראל יצחק קאליש. ואמר שגם הוא יסע לשם, וכן היה שרבינו נסע לווארקא. ואח"כ כשרצה לנסוע משם, אמר לו האדמו"ר מווארקא, שהוא מוכרח להנהיג את העדה. רבינו לא רצה בשום אופן לקבל זאת. אז אמר לו הרבי מווארקא כי אם הוא לא יקבל עליו הנהגת העדה- הוא לא יאריך ימים. ואף על פי כן לא קיבל רבינו זאת ונסע לדרכו. וכשבא לק"ק שעדליץ, חלה מאוד, ובא גם הרבי מווארקא לשעדליץ לבקרו, ושם אמר לו שוב, שמוכרח לקבל עליו הנהגת העדה, ורבינו קיבל עליו הרבנות. וחזר לבריאיו אתו כמקודם. (תורת הרה"ק מלענשטנא עמ' רנ"ב)

רבי משה קסטנבוים מתושבי ביאלא סיפר, כי אחד מידידיו הנוכחים שהיה מפקד בצבא איבד את ארנקו ובו תעודות חשובות וכן כספים רבים, וחשש היה, שמא ימצא יהודי את הארנק ולא יחזיר לו. בעצת יועציו פנה וביקש ממנו לבוא איתו אל הרבי הגדול כדי שהוא יגזור בחרם על כל מי שמצא את הארנק שיחזיר אותו לבעליו. ר' משה החליט לנסוע איתו לגדול צדיקי הדור בקוצק, שכן שמו של ה'שרף מקוצק', ר' מנחם מנדל מורגנשטרן היה נפוץ בעולם כולו. אולם כשהגיע לשם ונדע להרה"ק מקוצק שר' משה הוא מחסידיו של רבינו, שהתגורר אותה שעה בסוסנוביץ, טען כלפיהם: "מדוע אינכם נוסעים לסוסנוביץ?".

בתשובה לטענת ר' משה שרבו אינו ידוע בעולם, סיפר הרה"ק מקוצק בשבחו של רבינו וגילה, כי בראש השנה התאספו כמה מצדיקי הדור לפני בית דין של מעלה וטענו כי **כשל כוח הסבל של מצוקת הגלות**, ורצו לדחוק את הקץ. מובן, שהיו מימינים ומשמאילים, אולם לפתע פינו כולם את הדרך לאברך אחד שבא להכריע את הכף, ואמר כי הוא אינו מסכים לכך, שעל ידי דחיקת הקץ ילכו לאיבוד כמה וכמה יהודים, כי לא יוכלו לסבול את הצרות, אם יבואו עליהם בפעם אחת בזמן קצר. ה'שרף מקוצק' אמר, **כי האברך הקדוש הזה, שהוא רבינו, הכריע בדעתו את כל הצדיקים, ואם כן דעו, כי למעלה אין מחשיבים אותו לרבי קטן**. (סיפורי בי"ד של מעלה, עמ' כ)

מעשה באדם אחד ממזריטש שנכנס אצל צדיק אחד. ציווה עליו אותו צדיק לרכוש כרטיס הגרלה, וזכה בעשרת אלפים רובל. שב האיש אל הצדיק וסיפר לו זאת, נענה אותו צדיק, אין כוונתי לזה, וציווה עליו לשוב ולרכוש כרטיס נוסף, והפעם זכה בחמישים אלף רובל. מאז נקרא שמו בפי תושבי עירו 'הנגיד החדש'. פעם אחת שהה האיש בבית פלוני, ושמע, כי בבית הסמוך נמצא רבי. היה זה הרה"ק רבי יהושע מאוסטרובא זצ"ל. 'הנגיד החדש' היה חבוש רק בכיפה, וכובעו העליון לא היה אצלו, וכך נכנס לרבינו ונתן לו את ידו לשלום. שאל הרבי: "מי זה?". אמרו לו 'הנגיד החדש'. נזרק מפיו הקדוש, 'העני הישן', ור"ל נעשה עני מדוכה... (בישישים חכמה להרנ"ג ויינטרוב, עמ' קנ"א)

הרב המקובל יחיא צאלח זצ"ל המכונה מהרי"ץ- נולד בצנעא בירת תימן בחשוון ה'תע"ה (1715) לאחר תפילותיה ותחנוניה של אמו לזכות לבן זכר אשר יהיה צדיק ויאיר את עיני ישראל בתורה. כשנולד על ידו שמה פך שמן. ועמדה להתפלל, אמרה לפניו: "ריבונו של עולם, עשה למען שמך הגדול והקדוש, ויהיה הבן הזה תלמיד חכם גדול, ויצא שמו וטבעו בעולם, וצדיק יסוד עולם. עשה למען שמך, עשה למען ימינך, עשה למען תורתך, עשה למען קדושתך". באותה שעה הקיפה על הילד ועל השמן שבע פעמים, ומיד ירד ניצוץ של אש מן השמים ונכנס בתוך פך השמן, והבינה שהתקבלה תפילתה עמדה והשקתה את השמן לילד.

מילדות ניכר בגדלותו ובחריפותו ונחשב כעילוי, שקד על לימוד התורה: מקרא משנה, תלמוד, הלכות, אגדות, זוהר וקבלה והיה בקי בשמות הקודש. היה אהוב ומקובל על כל בני דורו. שמעו הגיע עד הודו ואף החיד"א התכתב עמו. בנה מכספו את ביה"כ מחדש וקבע בו ישיבה בשם 'ישיבת מהרי"ץ'. ענוותן וחסיד. השכין שלום בין איש לאשתו, בין אדם לחברו, ובין ישראל לאביהם שבשמים. ברח מפני המחלוקת כמפני האש. לפרנסתו עסק תחילה במלאכת הצורפות, ולאחר מכן בכתיבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות. את רבנותו נהג באהבה וחיבה לבני עדתו, ולא חס על כבודו. פעל גדולות ונצורות להעמיד הדת על תילה. התענה 40 יום בכדי להעמיד טעמי התורה על אמיתותם והתפרסם בכל תימן כגאון, כל הלומד בספריו יראה באיזו ענווה ובאיזו יראת כבוד הוא דן בספרי הפוסקים, וגם אם יהיה מאחרוני האחרונים ואפילו מבני דורו. אף כשהוא משיג או חולק עליהם, הוא מקדים לומר: "ואני עפר רגליו", "ואחר לחיכת עפר רגליו", "ולי עבדו קשה", וכהנה רבות. שימש כשוחט ובודק. בשנת ה'תק"ח (1748) החל לשמש כאב"ד ועד פטירתו שימש כדיין, ראב"ד ורב ראשי לכל יהדות תימן. סמכותו בהלכה פשטה בכל ערי תימן, ובתשובותיו מצוטטים ספרי הלכה רבים, אשכנזים וספרדים כאחד. נפטר בשבת פרשת קדושים כ"ח ניסן ה'תקס"ה (1805) בזמן תפילת מנחה. חי כ-90 שנים.

סבא: ר' דוד קאפח (מצד אמו). **אביו:** ר' יוסף. **בניו:** ר' אברהם (ממלא מקומו), ר' יהודה ור' יוסף. וכולם היו ת"ח מופלגים. **בתו:** מרת לולה. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אברהם צאלח (בנו), ר' יוסף אלקארה, ר' דוד רצאבי. **מרבתי:** הגאונים אביו- ר' יוסף, סבו- ר' צאלח, ר' יהודה צעדי. ר' דוד משרקי מזרחי (בעל השתלי זיתים על הש"ע), ר' יחיא אלעראקי הכהן. **מחיבוריו:** **פעולת צדיק-** שו"ת (3 חלקים) **יזבח תודה-** הלכות שחיטה וטרפות **יחלק הדקדוק-** על ענייני המסורה והדקדוק שבחומש **יעץ חיים-** פירוש לסידור התפילה התימני (תכלאל) **ישושנת המלך-** פירוש לשו"ע או"ח **ישערי קדושה-** על שו"ע יו"ד **יזבח תודה -** על הלכות שחיטה בשו"ע.

בעיר צנעא התמנה למושל קצין בשם אלקאצי' יחיא צאלח אלכבסי, שהיה עיוור בעינו הימנית. באו אליו הגויים ואמרו לו: "לא יתכן ששמו של ראש היהודים יחיא צאלח, יהיה כשמו. זוהי פגיעה בכבודך ובמעמדך הרם!". חמתו בערה בו וציווה לקרוא לרבינו. משהגיע לפניו אמר לו: "אי אפשר שיהיו שמותינו שווים, מוכרח אתה לשנות את שמך". ענה לו הרב: "זה שמי לעולם ואיני יכול לשנות. אבל אם רצונך, שנה את שמך אתה". כעס עליו המושל ואמר לו: "עיוור וחסר דעת, דע שמה שאמרת אין לשנות". אמר לו מהרי"ץ: "מום שבך אל תגיד. אני עיוור בשמאלית ואתה עיוור בימנית". (רבינו התעורר בעקבות תפילה בזמן עצירת גשמים, כשהטיח דברים כלפי מעלה). אמר לו: "צא החוצה ושב ברחוב, עד שאפסוק את דינך". ענה לו הרב: "כן אעשה כאשר דיברת".

אותו היום היה ערב שבת, וכוונתו של המושל הייתה לעכב אותו עד הערב כדי לגרום לו לחלל את השבת. מהרי"ץ אמר שם קדוש ויחד ייחודים נוראים, ומכוח זה נוצר במקומו אדם כדמותו, והוא הלך לטבול כמנהגו, ואחר הצהריים הלך כדרכו לבית-הכנסת ללמוד זוהר ושיר השירים וקבלת שבת ותפילת ערבית. והקצין פותח את החלון בכל עת לראות אם הוא יושב שם או לא, ואכן הוא רואה שם ולא ידע כי בפועל איננו שם. (הרב מלבד גדולתו וגאונותו בכל חלקי התורה הקדושה, היה לו יד ושם גם בנסתרות ובשמות הקדושים).

בצאת מהרי"ץ מביה"כ לקדש קידוש ליל שבת, לקח את הכוס בידו וכיוון דעתו נגד אותו רשע. באותה שעה נכנס המושל לבית-הכנסא ומשישב שם נהרס המבנה ונפל כשראשו למטה ורגליו תלויות למעלה, ונעשה ראשו ואוזניו ועיניו ופיו ונחיריו זקנו מטונפים. הוא צעק צעקה מרה, ובאו כל בני הבית, רחצו אותו וניקו אותו. אמר להם: "כמדומה לי, שזה בעון האיש יחיא צאלח היהודי, שעכבתי אותו מליך לשמור שבת כהלכתו". מיד פנו לדמות הרב ואמרו לו שילך ויחזור ביום ראשון למושל יחיא צאלח אלכבסי ואז נעלמה אותה הדמות.

במוצ"ש, בא רבינו להבדיל על הכוס. לפניו הייתה מונחת שעווה ותחתיה בסיס נחושת. הרב כתב עליו את שם הקצין והדליקה, והניח את המחט כנגדה, והתחיל להבדיל על הכוס. כשהגיע לומר: "וכל היועץ עלינו ועל עמך... בין שהוא בן ברית ובין שאינו בן ברית", כיוון כנגד ליבו של אותו מושל, ולקח את המחט בידו והכניס אותה בשעווה ואומר: "למען שמך, אבדו, בלבלו, בטלו, גדעו, נתצו, הכריתו, החריתו, השמידו, הכחידו, הפר עצתו, קלקל מחשבתו, כדכתיב: 'ישבו עמלו בראשו ועל קודקודו חמסו ירד'". ועל כל מילה תקע את המחט וכיוון על המושל.

באותה השעה המושל צעק ואמר שהוא מרגיש שמחטים נכנסים בבשרו, ובני הבית נבהלו ולא ידעו במה להושיעו. כך עשה רבינו במשך חצי שעה ולאחר מכן כיבה את השעווה ומיד מת המושל וכל אנשי ביתו בנו. לאחר כרבע שעה חזר הרב והדליק את השעווה, ורוח המושל שבה אליו ושמוחו בני-ביתו. לאחר מכן חזר רבינו לומר: "וכל היועץ עלינו..." ושוב לקח את המחט כבראשונה וכיוון כנגד אותו רשע. ושוב החל המושל לצעוק: "וי, וי, מר ממוות" כך עשה רבינו כל הלילה. כשעלה השחר, כיבה רבינו את השעווה והפילה לארץ ואמר: "כן יאבדו כל אויבך ה', ייתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה". באותה שעה מת המושל יחיא צאלח.

האדמו"ר רבי אהרן הכהן רוזנפלד זצ"ל מפינסק-קארלין זצ"ל - נולד בירושלים בתאריך ב' של ר"ה ה'תרפ"ז (1926). נקרא בשמו על שם אהרון הכהן מכיוון שברית המילה התקיימה ביום הכיפורים. עוד בעודו נער, ניכר בעיני כל רואיו את הנהגותיו המופלאות: אהבת התורה שבו, הענווה, כיבוד האב המופלג. חוט של חסד ומידות תרומיות אפפו אותו ואת דמותו ונודע כמתמיד עצום ועובד ה' מופלא. למד בישיבות 'חיי עולם' ו'קרלין' בירושלים.

כל שנותיו הרביץ תורה לרבים, וכיהן במגיד שיעור בישיבת 'עץ חיים' ובישיבות בעלז בארץ ובבליה. בשנת ה'תשנ"א (1990) הוכתר כאדמו"ר לעדת חסידי פינסק-קארלין. והמשיך בדרך ההנהגה שיינק מרבו ר' יוחנן. דהיינו כוונה, השתפכות הנפש, דבקות נפלאה והתלהבות בתפילה. **הקפיד לעמוד על רגליו במשך כל התפילה, ואף בימי חוליו.** התמיד בלימוד התורה וניצל כל רגע נתון. הדגיש את החשיבות של 'זמן' והתריע על בזבז הזמן ולימוד התורה.

אלפים שיחרו לפתחו להתבשם מאורו ושיחות קדשו. נודע בגודל כוחו לעורר לבבות ישראל והתפרסם כצדיק נשגב הפועל ישועות בקרב הארץ. כל צרה בקרב העם המיסה את לבבו. בליל פטירתו של רבו, ר' יוחנן פרלוב, הקיץ רבינו משנתו לפתע בבעתה. הוא חש לבית המדרש ופתח חומש כדי לעמוד על טיב החרדה, כדרכו במקרים אלו, והנה לחרדתו נפתח החומש במילים 'ידום אהרן'. הוא הסיק מכך כי נשבה ארון הקודש ואכן כך התגלה. נפטר בליל שבת קודש פרשת שמני (בפרשת השבוע בה מופיע הפסוק: "וַיִּדְּם אֶהָרֹן וַיִּקְרָא י, ג) כ"ח ניסן ה'תשס"א (2001). חי כ-85 שנים. ציונו בהר המנוחות שבירושלים. בנו, ר' אריה נבחר כממשיך דרכו.

אביו: ר' יצחק מנשה. **אמו:** מרת הדס (בתו של רבי יהושע העשיל הלטובסקי). **נשותיו:** יוכבד מונטשע (זיווג ראשון- בת דודו ר' חיים ישראל הלטובסקי), אלמנתו של ר' צבי הברשטאם. **בניו:** חמישה ילדים מזיווג ראשון- ר' אשר, ר' יצחק מנשה, ר' אריה. **מרבותיו:** ר' יוחנן פרלוב מקרלין, ר' אברהם אלימלך מקרלין. **מספריו:** יאורחות אהרון- על התורה, מועדים וענייני חינוך.

○ יפר אברך ירושלמי, כי אחרי בואו בברית האירוסין נכנס אל רבינו להתברך בברכת מזל טוב, הצדיק קיבלו כדרכו בקודש במאור פנים ובחביבות יתירה, כשנפנה ללכת שואלו רבינו: "למה אינך לובש מעיל בימי טבת הקרים?", הרכין הלה את ראשו וענה בלחשה כי אין לו מעיל, על אתר קם רבנו ונכנס לחדר השני, נטל את מעילו הוא ונתנו במתנה לחתן, שניסה להתנגד אך ללא הועיל. וכן קרה לא אחת, שהיה רבנו נותן צעיפו לבחור, שראה, כי אינו לבוש כדבעי ואינו מוגן כראוי מפני הקור...

ב אחד ממסעותיו של רבינו לעת זקנותו נקלע ליישוב אחד, וארע לפתע, שהיה נזקק לנקביו. לא אבה רבינו להיכנס לבית-מדרש המקומי מפני כבודו של בית המדרש, וגמר אומר לעלות לבנין מגורים. שירך רבינו את רגליו ועלה לקומה הראשונה והקיש בדלת, נפתחה הדלת ע"י איש גס רוח, משמע את הבקשה, החל לשפוף עליו קיתונות של גערות וגירשו בקללות ובבושת פנים. חזר רבינו על עקבותיו, והחל לשרך רגליו החולות והזקנות לקומה העליונה והתברר, כי לא הייתה מיושבת בדיירים, כך שהוצרך לעלות לקומה נוספת. עודו עולה מדרגה אחר מדרגה מתנשם ומתנשף מכובד המאמץ, וכן לווייתו שומע, כי שפתי רבינו ממללות משהו, היטה את אוזנו כאפרכסת, ונדהם לשמוע את רבינו חוזר שוב ושוב: "תמחל ה' למי שמצער לי, מחול לו, תמחל לו ה', מחול לו".

פ עם אחת התהלך רבינו ברחובה של עיר והבחין בשני ילדים, העומדים וממתנים שיעבירו אותם את הכביש, ניגש רבינו נטלם בידיהם והחל להעבירם את הכביש. משמשו בקודש לא יכול לסבול זאת וביקש לרבינו, כי יניח לו להעבירם את הכביש, על כך השיב לו רבינו: "ותפילין, אתה גם מניח במקומי?".

פ עם נראה רבינו במנעלים חדשים לרגליו בעוד הקודמים לא היו במצב גרוע כל כך. התפלאו בני המשפחה, כי נודע רבינו כמסתפק במועט וכאינו ממחר לרכוש דברים חדשים... הרצו בפניו את התמיהה ורבינו נענה ברגש: "לא הרחק מכאן פתח אברך אחד חנות נעליים למחייתו והבחנתי כי אינו רואה סימן ברכה. הרגשתי בנפשי צורך לחזקו ולעודדו, ולכך רכשתי אצלו זוג נעליים כדי לשמחו".

ב אחד מימי ערבי פסחים, בא לפני רבינו אברך שבור ודמעתו על לחיו, מתנצל הוא בפני רבינו, כי אמנם אינו מכירו, אך מרגיש הינו, כי הוא צריך לשפוף את מר נפשו. היא סיפר כי התברך במשפחה ברוכת ילדים וכולם תינוקות ועולי ימים, ולפני מספר שבועות עמדה זוגתו והודיעה נחרצות כי השנה די לה בטיפול היומיומי בגידול הילדים, ואין זמנה עימה לעבודת הניקיון לפסח, ועל כן מטילה את כל עבודות הניקיון וההכנה לפסח על כתפיו הרכות. וזה כמה שבועות, שעומד מהבוקר עד הלילה ונקרע מהעבודות המפרכות שלא הורגל בהם, ולא רק זאת, אלא גם הבית צר מהכיל, ואינו מצליח לעשות מאומה מרוב אי הסדר השורר בבית וקרוב הוא לסף התמוטטות.

עמד רבינו והיטה אוזנו תוך ירידה לפרטים הקטנים בהשתתפות כנה, מנחם ותומך ומאמץ ברכיים כושלות. בערב פסח בבוקרו של יום מוזמן האברך לבית רבינו, והנה בא לקראתו רבינו בצהלה ובסבר פנים יפות, תוך שהוא נענה אליו: "הלא עבדת בערבי פסחים עבודה מייגעת ומפרכת, חשבת, כי מגיע לך קצת תגמול. הנה קניתי לך טלית מהודרת והשחלתי בעצמי את הציציות, גם אביא לך ג' מצות משלי לליל הסדר". פני האברך אורו, עיניו זרחו באושר בראותו כי יש מישהו שקרוב לליבו, שמשתתף ומרגיש בקשיים העוברים עליו. "מה אומר ומה אדבר" - מסיים האברך - "אותה שנה ערכתי את ליל הסדר בהתרוממות הנפש והמוחין, ובשמחה מיוחדת".

באחד הימים התקשרה אלמנה מרת נפש לביתו של רבנו וגוללה את מר ליבה, כי מאז פטירת בעלה נע ביתה כספינה בלב ים, והנה זה בנה הגדול עליו תלתה תקוותיה, **החל מגלה סימני רפיון בלימודיו, ולכן חששה היא מאוד לעתידו**. רבנו מעולם לא הכיר את המשפחה, אך זה לא מנע ממנו מלהשיב לה על אתר: "אמרי לבנך שיבוא אצלי מחר!". למחרת בא הבחור לבית רבנו, והצדיק אומר לו: **"שמע בני, זה זמן רב אין לי חברותא כלבבי בשעות הערב. שמא תואיל להיות לי חברותא?"**.

ניצב הבחור כלא מאמין ובניע ראש הביע את הסכמתו. מאז היה רבנו לומד עמו בחברותא דבר יום ביומו, כשעד מהרה חודרת השפעת הלימוד על נפשו ועל פניו נראים ניצנים של שינוי. לעת שבת בא לבית אמו, וראה זה פלא, ברוב חן ניהל את סעודות השבת, הטה אוזניו בסבלנות לסיפוריהם של אחיו הצעירים ולרחשי לבם, ואף ניחם וחיזק, ממש כמו אב... ראתה האם, הזילה דמעת גיל. החלה לדובבו בעקיפין ברצונה לדעת מה ארע, שח לה כמשיח לפי תומו, **שבחר בו הרבי לחברותא, אחר שזמן רב עמל על חיפוש חברותא לשעות הערב...**

אחר השבת באה לבית רבנו, נקשה על הדלת ואמרה: **"חשבתי שפניתי לאדמו"ר, גילתי שפניתי למלאך! הרבי העניק לי בן חדש!"**. מני אז היה רבנו **לאב המשפחה, נטל על כתפיו לנהל את כל ענייני הנהגת הבית, חינוך היתומים, לדבר עם מוריהם, ולבחון אותם וללמוד עמהם שיעור דבר יום ביומו**. והיא חשה ויודעת כי כעין כותל המערבי הוא כאן, ובהתאם לזה היא פוקדת את מעון קדשו כמעט מדי יום ביומו בכל עת אשר צר לה, מבקשת ייעוץ והדרכה על כל צעד ושעל.

הלימודים עם בחור זה נמשכו זמן רב, ורבנו הקפיד מאוד על שעת לימוד זו. על אף סדר יומו העמוס והגדוש, שיעוריו הרבים, וקבלת קהל וכו'. בנישואי אחד מנכדיו, עזב את אולם השמחות תיכף אחר החופה והתיישב ללימודו הקבוע עם הבחור... פעם אחת שהה יום שלם בירושלים, וגם למחרת הוצרך לשהות בה. הציעו לו, למען לא יצטרך הצדיק לשוב למחרת, ללון בירושלים. לשמע דברים אלו אמר: **"כיצד אשאר פה והלא יש לי חברותא בבני-ברק?"**.

מעשה היה בימי חורפו עת נסע רבנו לשבות שבת באתרא קדישא מירון. בערב שבת בא בסביבתם זקן חולה ומוזנח, שהפיץ סביבו צחנה נוראה שלא ניתן היה לעמוד בפניה. בעוד הכל נפנין הימנו לצדדין, קרב אליו רבנו הניח יד אוהבת על כתפו, והחל מגלגל עמו בשיחה. ארשת עונג התפשטה על פניו המעונות של הקשיש, והוא החל מספר לרבנו מהרהורי ליבו העגומים... לא היה קץ לאושרו.

"יש לך היכן לישון?", שאלו רבנו בסיום השיחה. "לא!" השיב האיש, "אה!", זרחו פניו של רבנו. **"מובא בהלכה, שאל לו לאדם לישון יחידי בחדר. הנה אני נמצא כאן ואיש אינו ישן עמי בחדרי. אין זאת אלא כי נשלחת כדי להיות לי לשותף בחדרי"...** וזאת למרות העובדה, כי רבנו היה חולה באסטמה והיה זקוק לאוויר זך ונקי, סידר לו רבנו לקשיש החולני מיטה בחדרו שלו...

יפר אחד מתלמידי רבנו בכולל יורה דעה, כי פעם נכנס ובא יהודי קשה יום להיכל הכולל, והסיח את לבבו השבור לפני ראש הכולל, הוא רבינו, על גודל מצוקתו ועניותו הרבה. לא היסס רבנו ועל אתר הוציא מחיקו מעטפה, המכילה צ'ק, שקיבל אותו היום מהנהלת הכולל כמשכורת של חודש שלם ומסרה בשלימותה לידי האיש המאושר...

הרב משה הלברשטאם זצ"ל - נולד בעיר טשקווא (טשאקאווא) שבגליציה ב-ח' ניסן ה'תרצ"ב (1932). בהיותו כבן שלוש עלה לארץ ישראל עם משפחתו. בשנות ילדותו למד בת"ת 'תורה ויראה' בירושלים והתבלט כבר אז בכישרונותיו ובחריפות שכלו. את ילדותו ושנות נעוריו נאלץ לעבור לבדו, כאשר אביו נותר באר"ב והוא בירושלים וגדל בתנאי מצוקה קשים.

בבחרותו למד בישיבת 'בית אברהם' סלונים והיה מבחירי התלמידים ואחר כך בישיבת חכמי לובלין בבני ברק. בימי אברכותו התמיד בתורה בכולל 'תרביצא' בירושלים, שם נודע בשקידתו העצומה והמופלגת. במשך כעשרים שנה הורה בישיבת "בית יוסף צבי דושינסקי". בשנת ה'תשכ"ב (1961) מונה לראש ישיבה בישיבת "דברי חיים" – טשאקאווא. בשנת ה'תשכ"ז (1966) מונה כמורה צדק בולט ודיין בבד"ץ של העדה החרדית בירושלים.

הסמך להוראה מאות רבנים. שימש בתפקידים רבים ועמד בראש כולל חבת ירושלים, התומך בעניי ארץ ישראל. שימש כסמכות הרוחנית העליונה של ארגון הצלה ישראל, של בית הרפואה ביקור חולים ושל המרכז הרפואי שערי צדק. פעל רבות גם בעניינים ציבוריים ובמעשי צדקה וחסד. יהודים רבים פנו אל הצדיק בכל העניינים ומכל גווי הקשת. נפטר ב-כ"ח ניסן ה'תשס"ו (2006) לאחר שלקה בלבו וכעבור מספר שעות נתבקש לבית עולמו. חי כ-74 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יעקב (האדמו"ר מטשקווא). **אמו:** בתו של האדמו"ר ר' שלום משאץ. **מרביתו:** ר' שלום נח ברזובסקי זצ"ל, ר' יהודה הורוויץ מדזיקוב זצ"ל, ר' שמואל הלוי וואזנר זצ"ל. **מאחיו:** ר' מאיר (האדמו"ר מטשאקאווא בני ברק), ר' נפתלי (האדמו"ר מטשאקאווא). **אשתו:** בתו של ר' הלל שלזינגר (נישא בשנת ה'תשי"ב). **בניו:** ר' יקותיאל זלמן (אבד"ק טשאקאווא בארצות הברית), ר' שמעון שמואל (ראש כולל דברי משה). **חתניו:** ר' מתתיהו דייטש (רבה של שכונת רמת שלמה בירושלים ונשיא מכון יד הרמ"ה), ר' דב גולדרינג (רב ביהכ"נ "היכל אהרן" בשכונת אחווה). **מספריו:** **ידברי משה** - שו"ת.

רבינו ראה במטרת חייו להסמך מורי הוראה בישראל. כל אברך, שהיה נבחן אצלו 'להוראה', היו אביו וחזקת האברך מקבלים שיחת טלפון אישית מהצדיק, שהיה מספר להם ומחמם את ליבם, כיצד הצליח בנו או חתנו לעמוד במבחן, ומחוה דעתו, כי נשקף לו עתיד מזהיר בעולם ההוראה. כל זאת עשה כדי להגדיל את כבוד האברכים בעיני בני משפחותיהם, ע"מ שיתנו להם את התמיכה המשפחתית הדרושה להמשך הדרך, ואגב אורחא גם לעודד את האברכים עצמם, שלבטח ישמחו לשמוע מפי הוריהם או חותניהם על דבר השיחה שהתקבלה מהצדיק. נקל להבין מה חוללו טלפונים אלו.

לפני שנים רבות הגיעה רבנית חשובה, שהתאלמנה מבעלה, ואחד מבניה סירב להשקיע בלימודיו. היא הופיעה בביתו של הרב עם הילד, הרב נענה על אתר ואמר לילד: "נכון שאתה אוהב לאסוף בולים?". הנער המופתע השיב בחיוב. מיד אמר לו רבינו: "אני מקבל בולים עם מעטפות מכל העולם, אם תתמיד בלימודיך - ואקבל דיווח על כך, תקבל בכל הזדמנות מספר בולים חשובים ממדינות שונות". כך הפך רבינו לאספן בעבור התחזקותו הרוחנית של נער יתום.

מאחר שביקש רבינו לעודד רבות את מחברי הספרים לפיכך מעבר להסכמות, שנתן הצדיק לכל מי שביקש ממנו, היה רבינו רוכש מאותו אברך עוד עשרה ספרים מהמהדורה הראשונה, כדי לעודדו להוציא עוד ועוד ספרים נוספים.

פעם, מתוך פעמים רבות, התעסק ר' משה עבור חתן וכלה יתומה ומסר את נפשו בכל העניינים, הן בעניין הממון והם בשאר הסיפורים מהחל עד כלה. והנה בעת שחילקו בני המשפחה את ההזמנות, משום מה נשכח מהם להזמין את רבינו, ורק ממש סמוך לחתונה זכרו כי שכחו לתת הזמנ ל"אבי" השמחה רבינו זצ"ל. מיד הם הגיעו בבהלה וביקשו את מחילתו כי שכחו להזמין. נענה להם רבינו בחדווה: "למחול - וודאי שאני מוחל, אבל בכל זאת קפידא לי עליהם". "מדוע?", נבהלו. ועל כך השיב רבינו: "מדוע לא נתתם לי, שאני אחלק אישית את כל ההזמנות, הרי זו שמחה שלי...".

מרת ו' המתגוררת בשכונת למשפחת הרב מספרת: "היה יום ששי קצר ולחץ, ניסיתי להשתלט על עבודות הבית והחלטתי להכין את פלטת השבת מוקדם יותר. הרמתי את הסירים במטרה להניחם על השיש למספר דקות, כשלפתע הבחנתי ברוטב הבשרי שלי הגולש אל- סיר הדגים. בשר ודגים יחד, מה עושים?! פונים כמובן לרבי משה בשאלה והתשובה לא בוששה לבוא - **הדגים אסורים**. השעה דחוקה הייתה, לא היה לי פנאי לחשוב על הדגים. דקה לפני הצפוף, המעיד על כניסת השבת, נשמעו נקישות בדלת. **להפתעתי שליח מבית הרב הביא קדרה עם דגים מבושלים מעלי ניחוח**. (הסיפורים מעובדים מתוך הספר 'ממשה ועד משה')

הרה"ק רבי משה פאלייר זצ"ל - הידוע כרבי מקוברין או הקוברינר. נולד בפייסק שעל יד קוברין (הסמוכה לבריסק) ב-ט"ז כסליו ה'תקמ"ד (1783). כבר בהיותו ילד קט עמדו רבים על טיבו כי לגדולות נועד. לאחר פטירת רבו, ר' נח (בשנת ה'תקצ"ג - 1832) נתנו תלמידיהם את עיניהם ברבינו שימלא את מקומם, אך הוא בענוותנותו הרבה סירב ואמר, שאינו ראוי להתעטר באצטלת האדמו"רות ולהנהיג חצר.

לאחר הפצרות מרובות ומשלא הניחו לו החסידים, הפך לאדמו"ר. במשך כ"ו שנים שימש כאדמו"ר לאלפי חסידים מגזע קרלין ולאכוויטש, שנהרו אל חצר קודשו עד לפטירתו. נהג להקפיד על טבילה במקווה, גם כאשר היה קר כקרח.

נהג לקיים מנהגים רבים בקדושה וטהרה וכן לקבל את השבת מבעוד היום גדול. כל ימיו עמל לעבוד את בוראו באמת ולשבר את מידותיו. העיד על עצמו, כי מטבעו הרי הוא קפדן ביותר עד כדי חוט השערה, ועמל רבות כל חייו כדי לשבר מידה זו.

רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. ניבא את יום פטירתו. נודע בענוותנותו המופלאה גם לאחר ששימש כאדמו"ר. פעמים רבות תמה על האלפים הרבים הפוקדים את חצרו. פעם אף ציין ואמר, כי חסד עשה עימו הקדוש ברוך הוא לעת זקנתו, שכיוון שראה שבכל ימיו היה רגיל לישב בחברת אנשים **ודרך הזקנים שיושבים לבדם**, על כן לעת זקנתו גרם הקדוש ברוך הוא, שאנשים ימשכו אחריו וכך הוא יכול להמשיך באורח חייו אליהם הורגל כשסביבו אנשים רבים.

במשך עשרים ושש שנים הנהיג את קהל עדתו. נפטר ב- כ"ט בניסן ה'תרי"ח (1858). חי כ-74 שנים. על אוהל קברו נכתב **שמי שיפריז בשבחו "אקום ואטור בו בזה ובבא, אבל מותר לכל אחד להגיד עליי שהייתי אוהב ישראל"**. לאחר פטירתו פנו רוב חסידיו לרבי אברהם וינברג, מייסד שושלת חסידות סלונים.

אביו: ר' ישראל אליעזר. מרבתי: ר' משה משרשוב (צדיק נסתר), ר' מרדכי (ראש שושלת לאכוויטש), ר' נח מלאכוויטש, ר' ישראל מרוז'ין. **מספריו:** יאמרות טהורות יורשה תר"ע יבאמרות משה

פעם בערב ראש השנה שאל את אחד האברכים הצעירים, שהיו סמוכים על שולחנו, האם אביו שנמנה על חסידיו יצא לדרכו לחוג את ראש השנה בקוברין, אותו אברך ענה כי ודאי שכך, **וזה שבועות מספר שאביו בדרכו מביתו לקוברין**, הוסיף רבי משה והקשה: "וכמה המרחק יש מבית אביו לקוברין?" ענה האברך: "כך וכך פרסאות", לא נחה דעתו של רבינו ושאל: "ואביר, האם הוא צועד ברגליו או שמא סוס ועגלה יש לו?". ענה האברך הצעיר כי **אביו צועד ברגליו ללא עגלה**, "ובן כמה הוא אביר?" הקשה הצדיק, "בן שבעים שנה" נענה. תפס רבי משה את ראשו בשתי ידיו ואמר לחסידים: **"צאו וראו כמה גדול הוא השקר, שאני מסוגל לגנוב דעתו של זקן בן ע' שנה, שיכתת רגליו פרסאות רבות לבוא אליי, עתיד אני ליתן את הדין, על כל אותן פסיעות, שצועדים אליי היהודים הבאים לחצרי לשווא"**.

כל ימיו עמל רבינו לעבוד את בוראו באמת ולשבר את מידותיו, העיד הוא על עצמו, כי מטבעו הרי הוא קפדן ביותר ומקפיד עד כדי חוט השערה, אך עמל הוא כל חייו רבות על מנת לשבר מדה זו, "ברם", אמר רבי משה, **"כששומע אני את החסידים מכנים אותי בתואר 'רבי' מרגיש אני, כאילו דוקרים אותי בחנית"**.

מסופר, כי חסיד אחד בשם מרדכי הגיע להתארח בשבת בחצרו של רבינו, אך עם כניסת השבת נפל למשכב וחלה ולא יכול היה לקום ממיטתו. כל אותו ליל שבת קדח החסיד בחומו, ואף למחרת נמנע הוא מלקום ממיטת חוליו, רבי משה שמע על החסיד, שבא לחלות פניו אך חלה, וציווה, כי יביאוהו לפניו. משהגיע החולה לפני רבי משה היה מתנווד מרוב חוליו, וכמעט שלא יכול היה לעמוד על רגליו, אך רבי משה לא שת ליבו לכל זאת ואמר לחסיד: "אספר לך מעשה ממורי ורבי - רבי מרדכי מלאכוויטש. מעשה בחסיד, ששמו אף הוא היה מרדכי, שבא לשבות את השבת אצל מורי ורבי, ואף הוא חלה ולא יכול היה לישב ליד שולחנו של מורי ורבי, בא אליו מורי ורבי מרדכי ואמר לו: "המאמין אתה כי מרדכי היהודי ממגילת אסתר הרי הוא צדיק?" - "אכן כן", ענה החסיד.

הוסיף מורי ורבי ושאל אותו: "המאמין אתה כי הרה"ק רבי מרדכי מנשכז צ"ל הוא צדיק?" - "אכן כן", הוסיף החסיד וענה. המשיך רבי מרדכי ושאל: "ומאמין אתה שאני ששמי מרדכי הרי אני צדיק?" - "אכן צדיק אתה", אמר החסיד, "אם כן" - אמר רבי מרדכי - **"הרי אנו שלשה צדיקים ששם מרדכי גוזרים כי אתה מרדכי תקום ממיטת חלייך ותבריא. ואכן מיד הבריא אותו חסיד**. אף אתה אמר רבי משה לחסיד החולה מאמין אתה במעשה זה ממורי ורבי, רבי מרדכי מלכוביץ? כן - ענה החולה - מאמין אני בסיפור זה, אם כן אמר רבי משה ירצה ה' ותתרפא לאלתר, וכדבריו של רבי משה כן היה, אותו חסיד הבריא לאלתר וקם על רגליו כאחד האדם.

מעשה באיש אחד, שבנו הקטן בן העשר הוכה ל"ע פתאום במכת עיוורון על שתי עיניו. כמובן, האב לקח את בנו לרופאים מן השורה הראשונה - אולם ללא הועיל. בצר להם נסעו האב ובנו אל רבנו לקאברין ויבואו אצלו לעת סעודת הלילה ויגש האבא ויספר לרבינו בבכיות נוראות את כל המאורע, השיב לו רבינו - אין זה כלום, הוסיף רבינו ואמר להם את הפסוק (דברים כ"א) ולא אבה ה' אלו' לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלו' לך את הקללה לברכה, והוסיף רבינו ואמר להם: "לכו ותנוחו מעמל הדרך", והם הלכו לנוח כמו שציווה עליהם הצדיק, **הבוקר אור, והנה שבו מאור עיניו של הנער כבראשונה והיה מזה קידוש ה', וראו כולם כמה גדול כח הצדיקים**.

הצדיק הרב שלמה שטנצל זצ"ל - נולד ב-י"ב כסליו ה'תרח"צ (1937). כשהיה בחור למד בישיבת 'תפארת ציון'. בהמשך למד בישיבות פוניבז' 'באר יעקב' וישיבת חברון. בשנת ה'תש"ל (1970) יזם והקים את המבחר הפומבי 'חתן המשנה', חידונים ארציים לנוער במשנה. בהמשך שימש כיו"ר מפעל לימוד משנה יומית והלכה יומית (כיום 'קביעותא'). שימש כראש ישיבת 'פורת יוסף' ברחובות וממקימי הוועדה למען השבת. היה מעורב במאבקים הציבוריים של הציבור החרדי, כגון: הקמת הפעילים, גיוס בנות, ניתוחי מתים, חילולי קברים, פרסומי שחץ, חילולי שבת ועוד.

גולת הכותרת במפעליו היה קירוב בחורי בני עדות המזרח לתורה הקדושה וללימוד התלמוד מתוך אהבה ומסירות רבה. השתייך לחסידות רדומסק. ענוותן עצום. התבטלותו של רבינו הייתה מפעימה. היה שגור בפיו המשפט: "אני – התלמיד שלך; ואתה – הרב'ה שלי". מאות ואלפי 'רב'ס' היו לרבי שלמה. שאף לתקן את מידותיו וגם עמל רבות על כך. מחשבתו היתה על הזולת. נפטר ב-כ"ט ניסן ה'תשע"ג (2013). חי כ-76 שנים. ציונו בבית החיים של נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק.

אביו: ר' יונה (מייסד לימוד משנה יומית והלכה יומית). **אימו:** מרת שבע. **אשתו:** מרת נחמה (בתו של הרב משה הלוי לינשה, רבה של שכונת 'אחוזת שמואל' בחיפה). **ילדיו:** מרת רחל אביגיל, מרת מרים, הרב יונתן, הרב ישראל מרדכי, מרת אסתר. **מרבותיו:** הגאונים ר' אליהו אליעזר דסלר (מח"ס מכתב מאליו). משגיח בישיבת פוניבז', ר' שמואל רוזובסקי (ראש ישיבת פוניבז'), ר' חזקיהו משה שמואל שפירא (ראש ישיבת 'תאר יעקב'), ר' שלמה וולבה (מגדולי המשגיחים. שימש כמשגיח בישיבת 'באר יעקב' ובישיבת 'גבעת שאול').

הגאון רבי אליהו מן סיפר: "סיפרתי למרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל אודות רבינו: לפני עשרות שנים הרב שטנצל עמד בחנות 'יד עזרה' בבני-ברק לקניית מצרכים לשבת. לפתע הוא שומע צעקות רמות מכיוון הקופות. הרב פנה לברר על מה המהומה. הוא ראה אדם חילוני צועק בפראות על אברך חרדי צעיר עדין. החילוני איבד שטר של 50 ₪ סכום עצום באותם ימים. הוא האשים את החרדי בגניבה בטענה שדקות ספורות קודם לכן ביקש מהאברך לפרוט את השטר הגדול והלה ענה כי אין בידו סכום כזה. ניכר היה שהחרדי דובר אמת לאמיתה, והחילוני מתוך מצוקתו, טפל עליו עלילה חסרת שחר. עשרות סקרנים התגודדו סביב הניצים כדי לראות איך יתגלגלו הדברים. רבינו לא היה מסוגל לראות את המחזה המביש. הוא שלף מארנקו שטר של 50 ₪, ניגש אל המתפרע ושאל אותו: "האם השטר הזה שלך?!"

החילוני נעץ בו מבט זועם ועוין, תפס את הכסף ופנה לדרכו ללא כל אמירת סליחה ותודה. רבינו ביקש לצאת ולהיעלם מהמקום, אבל אדם שראה מהצד את המתרחש עצר אותו ושאל: 'כיצד אתה מרשה לעצמך לתת למתפרע חילוני סכום כה גדול במתנה בשעה שהוא כלל לא יודע מזה וחושב שהשטר שלו וקרוב לוודאי שבהמשך יגלה את השטר המקורי בתיקו או בבגדיו?! בפרט שאני יודע שכעת אין לך את האפשרות לקנות את המצרכים שרצית?'. הרב השיב בפשטות: 'מצוות 'ואהבת לרעך כמוך' נדירה כגון זו – יקרה לי הרבה יותר!'. פניו קרנו מאושר ומאהבת-ישראל. הוא התבייש על שגילה מעט מגישתו האצילה ומיהר ללכת לבית המדרש. מרן הגר"ח זצוק"ל הגיב בהתרגשות רבה: "יותר מזה כבר לא צריך להגיד דבר נוסף על ר' שלמה שטנצל".

מכתבי-ידו של רבינו אנחנו לומדים על שאיפותיו בתיקון המידות: "להיות שומע ומקבל 'פנימיות' ו'הרגשה' של אחרים גם אם קטנים ממני כביכול. אל תבטח על ה'מבינות' שלך, אלא למד מכל אדם! – איזהו חכם? הלומד מכל אדם! להיות אוהב הנבראים ודורש טובתם להידיבקותם בה' וטובתם הגשמית. "לא לראות חיסרון בשני!" כל חיסרון שאני רואה – צריך להיות מיד בתפילה לבורא עולם שיתקן את זה. "עצוב" – להתפלל שה' ימלא את חסרונו וייתן שמחה בליבו. מידה רעה – להתפלל שיידבק בה' וממילא תסור המידה הרעה. לא לחשוב על הרעים ועל מפלתם הגשמית אלא – "אהבת צדק ותשנא רשע". הקב"ה בחר באברהם אבינו ע"ה משום שניסה ללמד זכות אפילו על רשעים גמורים. "ענוה ושפלות פותרות כנראה את כל בעיות האדם". כשאני מכיר שאני השפל מכולם וכולם גדולים ממני מכל סיבה שהיא, עקב מעלת הזולת וקוטני – הרי שאינני רוצה להיות גדול מהשני, וממילא אין תחרות עם אף אדם. בכך אני מקבל גם את עצמי וגם את השני".

בערב פסח של שנת תשס"ח התקיים אירוע נדיר שמתרחש אחת לעשרים ושמונה שנה: מעמד 'ברכת החמה'. רבינו הלך לבית המדרש 'משכנות-יעקב' הסמוך לביתו, שם התקיים המעמד לאחר התפילה, כשאליו נלווה נכדו הצעיר בן העשר. לפתע, בעוד הריקודים מתחילים, הוא חש ברע. תוך שניות איבד את שיווי משקלו וצנח לקרקע כשהוא נחבל קשות בפניו ובגופו. בבדיקות שנערכו אחר כך, התברר כי עבר באותה שעה אירוע מוחי. תוך דקות ספורות יללות של אמבולנסים ניסרו את הרחוב. כוחות הצלה נהרו למקום כדי להעניק לו טיפול רפואי ראשוני. הנכד שהיה אחוז בהלם עמד בצד בלי יכולת להגיב. אלא שלפתע רבינו סימן לו לגשת אליו, כי ברצונו לבקש ממנו דבר מה. הנכד ניגש בחשש וראה את סבו חיזור כסיד, גופו רוטט ורועד, ועל פניו מסכת חמצן גדולה. הוא התקרב לשמוע את דבריו, ושמע אותו ממלמל במאמץ מספר מילים שנקטעו שוב ושוב עקב החולשה בה היה שרוי: "בבקשה, תלך לסבתא ותאמר לה שאני מרגיש מצוין. אין לה כל סיבה לדאגה ולחשש. מדובר בחולשה חולפת ורק הפנו אותי לבית-החולים לבדיקות פשוטות". זה מה שהטריד אותו בשעה קשה זו.

הרב הקדוש חיים ויטאל זצ"ל המכונה מהר"ח: נולד בר"ח חשוון ה'ש"ג (1542) בצפת (שהיתה תחת שלטון האמפריה העות'מאנית). משפחתו עלתה מדרום איטליה. השם 'ויטאל' הינו תרגום לטיני של שמו 'חיים'. בשנת ה'ש"ו (1556) החל ללמוד בבית מדרשו של האלישיך הקדוש ובנוסף ללימוד הנגלה נמשך ליבו לתורת הנסתר והוא הצטרף לבית מדרשו של הרמ"ק (ר' משה קורדובירו) ללימוד תורת הקבלה. בשנת ה'ש"ל (1569) עלה רבינו האריז"ל ממצרים והצטרף לבית-המקדש של הרמ"ק הקדוש. זמן קצר לאחר מכן נפטר הרמ"ק ורבינו החל ללמוד אצל רבינו האריז"ל והפך לתלמידו המובהק.

בשנת ה'של"ב (1572) עבר למצרים ובשנת ה'של"ח (1577) עבר לירושלים. מושל ירושלים בשם אבו-סייפין האשים את רבינו כי לא פתח את מי הגיחון (רבינו לא רצה להשתמש בקבלה מעשית) בעקבות זאת נאלץ בשנת ה'שמ"ה (1585) לברוח לדמשק. שנה לאחר מכן חזר לצפת. בשנת ה'שנ"ה (1595) חזר לדמשק וכיהן כרבה שך קהילת סיציליה. שם חלה והתעוור. נפטר ב-ל' ניסן ה'ש"ף (1620) בדמשק שבסוריה. חי כ-78 שנים. יש הטוענים כי ר' חיים פינטו העלה בחשאי את קברו לקריית-מלאכי.

אביו: ר' יוסף קאלאבריס (קלברזה). **מרבותיו:** הגאונים המקובלים ר' יצחק לוריא אשכנזי (האריז"ל), ר' משה קורדבירו (הרמ"ק), ר' משה אלישיך הקדוש. **בנו:** ר' שמואל. **מתלמידיו:** הגאונים בנו, ר' שמואל, ר' חיים הכהן מארם צובא, ר' אברהם אזולאי, ר' יוסף צמח, ר' ישראל סרוק. **מספריו:** הרב סיכם מתורת רבו האריז"ל **יעץ החיים** - שמונה שערים של רבינו האריז"ל (עלהם עבד במשך 21 שנים. בנו, ר' שמואל המשיך אחריו) **יעץ הדעת טוב** - חידושי תורה בנגלה ובנסתר **ישערי קדושה** - מוסר **יספר החזיונות** - חזיונות, חלומות ומחשבות **יספר הגורלות** **יספר התכונה** **יספר הפעולות** **יאוצרות חיים** **אדם ישר** **ימבוא השערים** **יעולת תמיד** **יקהילות** **יעקב** **ידרך** **עץ חיים** **פרי עץ חיים** **ינוף עץ חיים**.

פעם אחת הלכו האר"י ותלמידיו להשתטח על קברם של שמעיה ואבטליון בגוש חלב. כאשר סיים האר"י להתפלל, פנה לתלמידיו ואמר: **"בני, דעו לכם כי שמעיה ואבטליון ציוו עלי לאמר לכם שתתפללו על משיח בן יוסף, שלא ימות בימיכם!"**. לא הבינו התלמידים את דברי רבם, ורק לאחר פטירתו התבררה להם כוונתו, כפי שכתב ר' חיים: **"ומרוב טיפשותנו לא הייתה בנו דעת לשאול מיהו משיח בן יוסף, ולא עמד אלא ימים מועטים, והתבקש רבינו האריז"ל לישיבה של מעלה, והתברר למפרע שהוא היה משיח בן יוסף, ומרוב ענותנותו לא רצה לגלות את עצמו"**.

פעם אחרת אמר האר"י לתלמידיו: **"אילו הייתה לכם זכות, שהייתי קיים חמש שנים בארץ ישראל, הייתי מחזיר את כל העולם כולו בתשובה ומביא את הגאולה!"**. ואכן בימיו פחדו החוטאים והם ברחו מפניו שלא יאמר להם במה חטאו. ואילו רבים אחרים נכנסו לביתו וביקשו ממנו תיקון לשורש נשמתם. גם נשמות רבות שהיו מגולגלות בחי, צומח ובדומם היו באות לפניו ומבקשות שיתפלל לתיקונן. אולם הדור לא היה זכאי להיגאל, והאר"י הספיק לשבת בארץ ישראל כשנתיים בלבד עד לפטירתו. במשך תקופה קצרה זו הספיק הרב ללמד את תלמידיו ובראשם רבינו, סודות רבים בתורת הקבלה. אך עם כל זאת לא הספיק ללמד את הכל. **"על כל סוד וסוד שמגלים לי מן השמיים, בוכה אני ומזיל דמעות כמספר שערות זקני"** - כך התבטא האר"י לפני תלמידיו. לא כל סוד היה רשות לאר"י לגלות לתלמידיו ואף שילם על גילוי הסודות מחיר כבד מאוד. פעם דרש האר"י לפני תלמידיו סודות בעניין גלות מצרים, ולפתע השתתק.

"מדוע רבינו אינו ממשיך בדבריו?" - תמהו התלמידים. **"סוד גדול יש כאן, ואיני יכול לגלותו שסכנה יש בדבר"**. הפצירו התלמידים כי יגלה סוד זה, אף הוא סירב בתוקף. רבינו החליט כי מוכרח לדעת את הסוד ולא הרפה מהרב, עד שאמר לו: **"דע לך בני, כבר ציווני מהשמיים לגלות לך כל דבר שתחפוץ בו, משום שתפקידי לתקן את נשמתך. אך מבקש אני ממך שלא תפציר בי לגלות סוד זה, כי תיגרם מכך רעה גדולה"**. כה גדולה הייתה השתוקקותו של רבינו אף לשמע דברים מפורשים אלו התעקש לדעת את הסוד. גילה האר"י לתלמידיו את הסוד, וכשסיים את דבריו פרץ לפתע בבכי ואמר: **"ברוך דיין האמת!"**. **וגילה כי בשל גילוי הסוד נגזרה גזרה על בנו משה שימות תוך שבוע**. ונבהלו התלמידים והצטערו צער רב, אך את הנעשה אין להשיב. ואכן, **באותו שבוע חלה בנו משה ונפטר**. לאחר שבוע האבל, קרא האר"י לתלמידיו ואמר להם: **"אל לכם לחשוש שמעתה לא ארצה ללמדכם את סודות התורה, וזאת כדי לתקן את נשמותכם בתכלית התיקון, כדי שתוכלו להפיץ חוכמה זו בעולם כולו!"**. כאשר שמעו תלמידיו את דבריו - שמחו מאוד והדאגה הוסרה מלבם.

לאחר תקופה קצרה, שוב נתקלו במאמר, שהיה בו סוד גדול, ור' חיים ביקש מהאר"י לפרש אותו. **"אל תפציר בי בעניין זה, כי סוד עצום יש בדבר, ובשמים אין רוצים שהסוד יתגלה"**. אולם ר' חיים המשיך להפציר עד שהוכרח האר"י לגלות לו את הסוד. לאחר מכן בכה האר"י בבי גדול, ואמר: **"דעו לכם, שכעונש על גילוי הסוד, נגזר עליי להסתלק מן העולם בשנה זו, ואתם בעצמכם גרמתם לך, בזה שהפצרתם בי לגלותו. על עצמי איני מצטער כלל. אך אני חושש כיצד אניח אתכם כך, ומי ישלים את תיקונכם!"**. כששמעו זאת תלמידיו, פרצו בבכי מר וקראו בצער: **"הלואי ותילקח נשמתנו במקומך, רבנו הקדוש, עטרת ראשנו"**. ניסה הרב לבטל את הגזרה בכל כוחו. **חיפש ומצא חצר גדולה, ובה בית עם חדרים רבים. הלכו התלמידים וסגרו את עצמם יחד בחדר אחד, ואת בני משפחותיהם שכנו בשאר החדרים. כל משפחה בחדר נפרד**.

כך ישבו התלמידים לפני רבם, והאר"י הקדוש לימד ודרש לפניו סודות עמוקים בקבלה. ומלאך המוות שרצה ליטול את נשמת האר"י לא יכול היה להיכנס ביניהם. כך במשך חמישה חודשים, אך אז אירע דבר נורא! **בערב שבת פרצה מריבה בין כמה נשים, והנשים סיפרו לבעליהן, ואף הם החלו להתקוטט זה עם זה**. לפנות ערב, יצאו האר"י ותלמידיו לקבל את פני השבת בהרים, כפי שנהגו. כאשר חזרו, נכנס לביה"כ בפנים זעופות, וישב בצער רב. לאחר התפילה ניגש אליו רבינו ושאלו לפשר הדבר. ענה האר"י: **"בקבלת שבת בא אלי המלאך הרע ואמר לי: 'גם אתם גם מלכם תיספו'. הבנתי שניתנה לו הרשות לשלוט בי, וכבר נחתם גזר דיני, וכל זה בשל הקטטה שהייתה היום, כי כל זמן שהיה השלום ביניכם, לא הייתה למלאך המוות דריסת רגל"**. עוד באותה שנה נפטר האריז"ל.

הגאון רבי יעקב ישראל עמדין המכונה יעב"ץ: נולד נולד באלטונה (גרמניה) בשנת ה'תנ"ח (1698). עד גיל שבע-עשרה למד עם אביו. **גאון בפשט ובקבלה.** איש שהאמת הייתה נר לרגליו. **שקדן מופלא.** בגיל 21 נאלץ לעזוב לאמסטרדם שבהולנד (בעקבות פולמוס חריף ביותר שכן בתקופתו של הגאון ר' יהונתן אייבשיץ זיע"א היה כותב קמיעות ליולדות וכמה מהקמעות הגיעו לרבינו, הוא פתח אותם והיה נראה לו שיש בהם דברי מניות ולכן חשד כי הוא שבתאי ולכן יצא נגדו בגלוי).

בשנת ה'תפ"ח (1728) החל לכהן כרב בעיר הנמל אמדן (גרמניה) ועל שמה קיבל את הכינוי 'עמדין'. לאחר ארבע שנים התפטר ובדרך הלצה אמר: 'ברוך שלא עשני אב"ד (עבד)'. בשובו לאלטונה בשנת ה'תקי"ב (1752) אשתו ובנו (צבי) נפטרו. סירב להתפרנס מהרבנות ולכן פתח בית דפוס עברי, שלח ידו במסחר, וסירב לכהן ברבנות עד סוף ימיו. נפטר ב-ל' ניסן ה'תקל"ו (1776). חי כ-78 שנים. ציונו באלטונה שבגרמניה.

סבא: (מצד האב): ר' יעקב בן בנימין ז"ק (ז"ק ר"ת זרע קדוש). **אביו:** ר' צבי הירש אשכנזי (ה'חכם צבי). **אמו:** מרת שרה רבקה (בת ר' משולם זלמן מירלש נוימרק, אב"ד קהילות אה"ו). **נשותיו:** מרת רחל (בתו של ר' מרדכי הכהן כץ-זווג ראשון), בת אחיו ר' אפרים אשכנזי (זווג שני). **בניו:** ר' אריה יהודה, ר' מאיר, ר' משולם זלמן ור' צבי. **מרבותיו:** ר' צבי (אביו), ר' מרדכי כץ. **מספריו:** חיבר למעלה מ-40 ארבעים ספרים בכל מקצועות התורה **בית יעקב**- סידור תפילה **ילחם שמיים**- פירוש על המשנה **ימגילת ספר ימור וקציעה**- פירוש על שו"ע אורח חיים **ימטפחת ספרים**- על הזוהר **יעמודי שמיים**- סידור **יעץ עבות** **ישאילת יעב"ץ**- שו"ת **יתורת הקנאות** **יציצים ופרחים**- בענייני קבלה **ימגדל עוז**.

על שקידתו המופלאה של הרב מסופר, שפעם בא אדם אחד לשוחח עימו, והשעה הייתה קרובה לעשר בבוקר. אמר לו השמש: "תדע לך שהרב לא מקבל עכשיו קהל עד אחר הצהריים". המתין היהודי לשעת קבלת הקהל, והנה הוא רואה שבשעה עשר פתח השמש את דלת הרב ואמר לרב: **"השעה עשר"**, וסגר את הדלת.

לאחר רבע שעה שוב פתח השמש את הדלת ואמר לרב: **"השעה עשר ורבע"**, וכך כל רבע שעה. תמה היהודי על הדבר הזה מאד, ושאל את השמש: 'מה פשר מעשיו?' ענה לו השמש: "אני מודיע לרב בכל רבע שחלפה עוד רבע שעה, והרב מיד מתגבר בצורה יותר חזקה ללמוד תורה, מפני שנזכר שעוד רבע שעה מחייב עברו, והוא מתקרב ליום המיתה, שבו יצטרך לתת דין וחשבון על כל זמן שעבר מחייו".

החליט היהודי, שבפעם הבאה שיפתח השמש את דלת הרב, מיד הוא יחמוק ויכנס פנימה אל הרב. וממחשבה למעשה, ברגע שפתח השמש שוב את דלתו של הרב, חמק היהודי ונכנס לחדר. השמש, בלית ברירה לא אמר לו כלום היות ולא רצה לעורר מהומה, ולכן נאלץ לסגור את הדלת בעוד היהודי נמצא שם.

ישב היהודי בחדרו של הרב, אך הרב היה שקוע בלימודו ולא הבחין כלל באורח. והנה ראה האורח שהרב קם ממקומו כדי לקחת ספר מהספריה, והחליט לעמוד באמצע דרכו של הרב, ואז מן הסתם הרב יבחין בו וידבר עמו. כך עשה. הרב אכן הבחין באותו יהודי הנמצא מולו, אך כשביקש היהודי לדבר עמו, **החזיק הרב בזקנו והרימו כלפי מעלה, ולא דיבר**.

כאשר ראה הרב אינו מעוניין לשוחח עימו, צא מחדרו, ופנה אל השמש וסיפר לו את מה שהתרחש ושאל: **"מה רמז הרב בזה שהרים את זקנו כלפי מעלה?"**. ענה לו השמש: הרב רמז לך: **"תראה, הזקן שלי כבר לבן, וזה סימן מהקדוש ברוך הוא שאני כבר מתחיל להזקין וימי כצל עובר, עוד מעט אצטרך להקרא לבית דין של מעלה לתת דין וחשבון. ולכן עליי לנצל כל רגע פנוי ללימוד התורה הקדושה"**, לכן הרים הרב את זקנו כלפי מעלה ולא ענה לך.

ידיוע, חשד הרב בגאון ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל כי חלילה הנו מכת השבתאים לאחר שהגיע לידו קמע ליולדת שכתבו הגאון, לאחר שפתח ועיין בו, וראה בו חלילה סימני מינות. הוא כתב לר' אריה ליב באמסטרדם, לר' יעקב יהושע בפרנקפורט, לר' שמואל הלמן ולר' נחמיה ריישר על אודות הקמעות. כולם הסכימו כי ר' יהונתן מכת השבתאים ואינו ראוי לשבת על כסא הרבינות.

לגאון ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל, היה בן אשר לא נהג כראוי, וסטה מדרך הישר. והנה, **לאחר שנים לאחר הסתלקותו, התגלה רבי יהונתן לבנו בהקיץ והזהירו שישבו בתשובה, ואכן, בסיכומו של עניין, בנו שמע אליו ושב בתשובה שלמה.** הבן באותו את אביו שאל: "אבא, היכן היית עד עתה? מפני מה לא נגלית אלי קודם לכן, ורק כעת, לאחר כמה שנים, נגלית אלי?".

ענה לו ר' יהונתן, שהיה לו דין ודברים ממושך עם הרה"ק רבי יעקב עמדין, שכידוע היה בר פלוגתא גדול של הרבי ר' יהונתן, ועם הרה"ק בעל 'פני יהושע', ר' שמואל הלמן ור' נחמיה ריישר שאחזו כשיטתו של רבי יעקב עמדין. "כאשר טענת", הוסיף רבי יהונתן אייבשיץ לבנו, "בבית דין של מעלה ושאלתי: 'מדוע אין ב"ד של מעלה בא חשבון עם אותם רבנים?' השיבוני שלא יכולים לפעול כנגדם מאומה, מאחר שכל כוונתם הייתה לשם שמיים בלבד. אולם דע לך בני, כי כל האחרים, אלו שהשתתפו במחלוקת שלא לשם שמיים, ירדו לאבדון, ולשאל תחתית".

הרב יוסף פיימר (הראשון) זצ"ל ידוע כרבי יוס'לה סלוצק-ר נולד בשנת ה'תקנ"ו (1796) בעיירה שקוד (ליטא). בצעירותו היה ידוע כמוכשר גדול אך גם כשובב גדול. בהיותו כבן 12 שנים החליט ללמוד בישיבת וולוז'ין ושם עלה והתעלה. בחורף שנת ה'תקפ"ט (1828) נבחר לכהן ברבנות העיר סלוצק. כשהיה כבן שלושים ושלוש שנים בלבד. מכל רחבי ליטא קיבל שאלות, והיה לאחד מגדולי הרבנים בליטא בדורו. נודע בתקיפותו בעניינים ציבוריים לצד עדינותו במישור האישי וביחסו המקרב לעניים ולבני נוער. בשנת ה'תרכ"א (1861) לאחר שקיבל על עצמו מינוי לרבנות מינסק, הסכים לבטלו לאחר הפצרת אנשי הקהילה בסלוצק. כיהן בסלוצק במשך 35 שנה. נפטר ב-ל' סיוון ה'תרכ"ד (1864). חי כ-68 שנים. ציונו בסלוצק, בלארוס.

אביו: ר' מאיר. **אימו:** מרת גליקה. **חברותא:** ר' יעקב בנדיטמן (רבה של בויסק). **מרביתיו:** ר' חיים איצקוביץ (הידוע בשם 'ר' חיים מוולוז'ין' - רבינו היה תלמידו המובהק), ר' ישראל ליפקין מסלנט. **נשותיו:** מרת רייזל (בת ר' מאיר- זיווג ראשון. נפטרה ב-י' סיוון ה'תקצ"א במגפה שפרצה בסלוצק), מרת וויטה (בת ר' יהושע פאלק הכהן מדויד הורודוק- זיווג שני). **ילדיו מזיווג ראשון:** ר' אבא פיימר, ישראל, ישעיה, זליג, מרת שרה (נישאה לר' יצחק רוגובין ממינסק), מרת הענא (נישאה לר' אפרים מטריסק). **ילדיו מזיווג שני:** ר' מאיר (רבה של סלוצק), מרת רבקה (נישאה לר' י"ל צרינקוב), מרת פייגל (נישאה לר' צבי הירש רבינוביץ- רבה של קובנה), מרת רחל (נפטרה בצעירותה). **מספריו:** •דרשות וביאורים לתורה לרבינו יוסף מסלוצק •שאלות ותשובות לרבינו יוסף מסלוצק (רוב כתביו אבדו בשריפה שפרצה בבית בנו בערב ראש חודש אב ה'תר"ף 1920 ומה שהודפס אלו דברי תורה ששרדו)

עוד כשהיה כבן שתים-עשרה שנים, היה מוכשר מאוד אולם, מאידך גיסא שובב גדול. יום אחד הוא שמע את אחד האבות, אומר לבנו: "מה אתה חושב, שאתן לך לגדול כמו יוס'לה השובב? לא, הבן שלי ילמד ב'חידור! לא אתן לך להיות כמותו". דברים אלו היכו בו, עתה הבין, שהוא משמש כדוגמה רעה בכל סלוצק. הוא חזר מיד על עקבותיו עם החלטה נחושה - לשנות את דרכיו. מיד הלך לביתו, ושם אמר להוריו: "החלטתי נחושה, אני הולך לישיבה ללמוד!". "מה?", קראה האם בתדהמה, ואילו אביו הביט בפניו ושאל: "יוס'לה, איזה תעלול אתה מעולל כעת?". אך יוס'לה חזר על דבריו בנחישות: "הפעם אני מתכוון בשיא הרצינות, אני נוסע לישיבה!".

"לאיזו ישיבה אתה רוצה ללכת?", הקשה אביו. והוא ענה: "לישיבת וולוז'ין". אביו הביט בו בפליאה ואמר: "האם אתה מודע לכך, שבישיבה הזו יש לדעת שני סדרי גמרא על בוריים?". אולם יוס'לה התעקש ואמר: "אני רוצה להגיע לוולוז'ין וללמוד שם. ואם לא תתנו לי כסף לנסיעות - אלך לשם ברגלי!". כשראו הוריו, שהוא נחוש, צידדו אותו בכסף וארזו לו את מזוודותיו. כעבור שלושה ימים הגיע לישיבה. כשהגיע לשם ביקש לראות את ראש הישיבה, הגאון ר' חיים איצקוביץ. הוא שאל את יוס'לה לרצונו, והוא השיב, כי רוצה הוא ללמוד בישיבה. כשנשאל, מה הן ידיעותיו, השיב, כי אינו יודע מאומה, אבל מבקש הוא ללמוד. הביט הרב בעיניו וראה, כי עיניו נוצצות, ורוצה הוא להשקיע את כל מאודו בלימוד, ולפיכך - הסכים לקבל אותו וסידר לו מספר חברותות, שיקדמו אותו.

כעבור שלושה חודשים כבר היה בן ישיבה לכל דבר. חלפו כשמונה שנים, ויוס'לה נחשב מגדולי הלמדנים. יום אחד קיבל מכתב מביתו. אביו היה חייט, והיה לו בית-מלאכה. במכתב היה כתוב, כי היתה שריפה גדולה בעיר וכל בית-המלאכה עלה בלהבות, ולפיכך, הם מבקשים ממנו שיושיט עזרה כדי לשקם את החנות. הוא הראה את המכתב לר' חיים, שכן אהבת התורה בערה בו, והוא לא ידע כיצד לנהוג. ר' חיים דאג לקבץ סכום ניכר ואמר לו לשלוח לבית-הוריו ולהישאר לשקוד על תלמודו. חלפו מספר חודשים ומכתב חדש נשלח מאימו, ובו כתבה, כי האב חלה ואינו יכול לעבוד כלל. שוב הראה ר' יוסף את המכתב לראש הישיבה. ר' חיים נאנח אנחה עמוקה וחשב מספר דקות. בסיכומו של עניין השיב: "לא אוכל לומר לך דבר. אבל אם תשמע בקולי - לא תתחרט: חזור ללימודך". ר' יוס'ל שמע לדברי רבו.

חלפו מספר שנים ורבה של סלוצק נפטר. בתום ימי האבל הגיעו חמישה מנכבדי הקהילה לוולוז'ין לישיבת ר' חיים לחפש רב חדש, כשהם מתחייבים לדאוג לכל מחסורו. ר' חיים אמר: "יש לי רב לעירכם". ושלח להראות לאחד מתלמידיו. כשנכנס המיועד לחדר. קם ר' חיים מלוא קומתו לכבודו. וכמותו ושאל אותם על יוס'לה, שהיה בעירם. הם זכרו, שהיה ילד כזה, אבל לא ידעו, מה אירע עימו. פנה ר' חיים לנכבדי הקהילה ואמר: "הנה הוא יוס'לה, תלמיד חכם מופלג!". פנה ראש הישיבה ליוס'לה ואמר: "זוכר אתה את המכתבים של אימך? אכן היתה זו החלטה קשה להקדיש את חיך לתורה. יכולתי אז רק ליעץ, שכן הניסיון - שלך הוא. עמדת בניסיון! יקום ר' יוס'ל ויעמוד בראש קהילת סלוצק המעטירה!".

פעם אחת הסכים רבינו בעניין מסויים מענייני העיר, והגביר הנודע ר' יונה כעס מאוד על החלטה זו. לפיכך, שלח את השמש להודיע לרבינו, כי אם יסכים ולא יתנגד לדבר הנידון **הרי שעוד יתחרט על כך!** השמש הגיע לפתח ביתו של רבינו ועמד בפיק ברכיים, מבוהל ונרעד. כיצד יאמר לרב את דבר שליחותו? רבינו הבין מיד, כי הוא בא בשליחות הגביר ר' יונה, אך אינו מוצא עוז בנפשו למסור את דבריו. לפיכך, פנה אליו ואמר לו: "אני מבין, כי הגביר אמר לך, כי אתחרט על כך, שהבעתי את הסכמתי לדבר. לך ואמור לו, כי אוניות בים אין לי, וכן שטרות כסף בחיסכון אין לי. **ולכן אני לא אתחרט, כי סחורתי איתי, שכן התורה הקדושה טובה מכל סחורה**". כאשר מסר השמש לגביר את דברי רבינו, הגיע הלה במרוצה לביתו, כדי לבקש ממנו סליחה ומחילה על דבריו.

הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מוויטבסק זצ"ל- נולד בשנת ה'תצ"ט בערך (1738). כבר בילדותו דבק במגיד רבי דב בער ממזריטש זי"ע שקירבו מאוד. היה מראשי התלמידים ובמשך מספר שנים רבינו השקיע מאמצים גדולים בלימוד תורה על כל חלקיה. לאחר פטירת המגיד ממזריטש בשנת ה'תקל"ג (1772) התיישב בליטא, אבל בגלל ההתנגדות עבר להורודוק ואח"כ לוויטבסק, שעל שמה נקרא. הקים שם חצר גדולה ורבים אליו נהרו לקבל הדרכה בעבודת ה'. בשנת ה'תקל"ז (1777) עלה לארץ ישראל וכשלש מאות נפשות עלו איתו. כשהגיע לארץ ישראל התיישב בצפת ולאחר מכן עבר לטבריה. רבינו בנה שם בית מדרש. בארה"ק יסד את קופת הצדקה לרבי מאיר בעל הנס עבור עניי ארה"ק. ענוותן. היה חותם 'השפל באמת'. בעל רוח-הקודש. מלומד בניסים. בנו רבי משה לא התמנה לרבי כצוואת אביו הק', אשר הורה לו שגם לא יחתום שמו 'בהרב'. נפטר ב-א' אייר ה'תקמ"ח (1788). חי כ-50 שנים. ציונו בבית החיים הישן בטבריה.

אביו: ר' משה (למד אצל הבעל שם טוב). **מרביתיו:** ר' דב בער (המגיד ממזריטש). **מתלמידיו:** הרה"ק ר' שניאור זלמן שניאורסון מלאדי (בעל התניא), ר' אברהם הכהן מקאליסק, ר' ישראל מפלאצק, ר' ברוך מקוסוב. **בנו:** ר' משה. **מספריו:** **פרי הארץ**- מדברי תורתו **פרי עץ**- חידושים **מאמר מרדכי הארץ**- סיפורים על רבינו.

הגה"ח רבי ישעיה הלוי הורביץ סיפר, ששמע מאביו ששמע מחותנו-זקנו, הרה"ג מוהרי"ש העליר זצ"ל, כי רבינו בשבתו בעיה"ק טבריה ת"ו דרכו היתה לקבל שבת קודש מוקדם. פעם אחת ישב בערב שב"ק סמוך לערב ומקטרתו בפיו. פניו היו כלפי ים כינרת וניראה שהוא טרוד מאוד במחשבותיו. הקהל היו כולם מוכנים להתפלל, אבל רבינו לא זז ממקומו עד כמעט סמוך לשקיעה. אז זרק מידו את מקטרתו ועמד להתפלל.

כולם תמהו על כך אבל כמובן שאף אחד מהם לא הרהיב בנפשו לשאול את הצדיק על כך. כשהצדיק ישב בסעודת שבת קודש סיפר לחסידיו ומקורביו שבכל ערב שבת, כל תפילות ישראל וכל תורתם ומצוותם שעשו בכל השבוע בכל העולם כולו, מתקבצים ובאים לארץ הקודש ומתעלים לשער השמיים. כולם באים דרך ים כינרת וטובלים שם. ים כינרת שואל אותם: "באיזה זכות אתם באים מארץ טמאה להיכנס לארץ הקודש?", ותשובתם: "זכות שמחזיקים את הישוב בארץ הקודש".

בזמן ההוא היה המנהג שהיו שולחים שד"ר מארץ ישראל לחו"ל. הוא היה מסתובב בכל קהילות ישראל, כדי לקבל את הכסף מקופות רבי מאיר בעל הנס זיע"א. אח"כ היה חוזר לארץ הקודש תובב"א עם תיבת הכסף. בשבוע ההוא אירע אסון נורא, כי השד"ר עם תיבת הכסף, שנסע דרך העיר קאנסטאנטינאפול שוודים קפצו עליו והרגו אותו ר"ל, ולקחו את הכסף.

מכיוון שהתרומה של בני חו"ל הלכה לטמיון ולא הגיעה לבני ארץ ישראל, לכן איבדו את זכותם. ים כינרת לא נתן להם להכניס את תפילתם ותורתם וכו', והדבר היה קשה לבני חו"ל. לאחר מכן התברר כי רבינו כיוון שהשוודים יתפסו ותיבת הכסף נמסרה לרב שם כדי לשלוח אותה לארץ ישראל ת"ו. רק אז הים הניח להם להכניס את תפילתם ותורתם. (מגדל עוז)

פעם אחת רבינו התאכסן אצל אחד מחסידיו. כשהסב לסעודה נשמע קול פעמונים. הרבי התעניין לפשר הקול, בעל הבית סיפר לו, כי בסמוך לו עומד בית עבודה זרה ומשם בא הצלצול. רבינו הגיב על דבריו בלשון פליאה: "איך יתכן שבית תפילות יעמוד בסמוך למעונו של איש יהודי?". עוד לפני שרבינו גמר את סעודתו הכומר החליט לפתע פתאום כי לא ראוי שבית תפילות יעמוד במקום הזה. הוא ציווה להרוס את הבניין ולעקור משם את העבודה זרה לחלוטין...

רבינו היה המקריא בתקיעת שופר אצל רבו, המגיד הגדול ר' דב בער ממזריטש. שנה אחת רבינו לא הגיע לשם בראש השנה והרה"ק יצחק לוי מבארדיטשוב מילא את מקומו. כשהרה"ק מבארדיטשוב התחיל לומר 'תקיעה'- הוא התעלף מיד. רבו המגיד הקדוש אמר לו: "מדוע חששת כשראית את אברהם אבינו ע"ה? הלא חברך רבי מנדל רואה הרבה יותר ולא חושש". רבינו היה אז רק בשנות השלושים לחייו.

הרה"ק בעל התניא זי"ע שהסתופף בצילו של רבינו, נשאל פעם על ידי הרה"ק ר' נחום טברסקי (בעל 'מאור עינים') מצרנוביל: "במה היה כוחו של ר' מנדל?", בעל התניא ענה לו: "רבי מנדל ידע מחשבותיו של כל אדם". רבי נחום המשיך לשאול: "ומה בכך?". בעל התניא ענה: "גם ידע מחשבות אדם במשך כל ימי חייו". הצדיק המשיך לשאול: "ומה בכך?", בעל התניא ענה: "כשרבי מנדל עבר בבית, הרגיש כל מה שחשבו בבית זה מעודו, וכל מה שעתידים לחשוב בו עד עולם". הרה"ק רבי מנחם נחום זיע"א התפעל עד מאוד מעניין זה.

כשרבינו עלה לארץ ישראל, הוא שלח את המשמש שיעמוד ליד הכינרת בעש"ק ויאמר שרבי מנדל צריך דגים. המשמש עשה כן אבל חזר בידיים ריקות, כשלא העלה אפילו דג אחד. הרב שלח אותו שנית אבל גם הפעם שב בידיים ריקות. הלך רבינו בעצמו וקרא: "מנדל צריך דגים לשבת" ותיכף יצא דג גדול. תוך כדי קפיצתו מהמים התיז על רבינו עד שנרטב מכף רגל ועד ראש. רבינו אמר למשמש: "הנה יש דג לשבת".

הרב משה שמואל שפירא זצ"ל: נולד ב-י"ט אב ה'תרע"ז (1917) במינסק שבבלארוס. נקרא על שם אחי סבו ר' משה שמואל (בן ר' אריה לייב מקובנא. שימש כרב ואב"ד בוברויסק). **כבר בצעירותו הכירו בו זקני הדור כאחד מגדולי ישראל.** בשנת ה'תרצ"ג (1933) נסע ללמוד בברנוביץ'. בשנת ה'תרצ"ו (1936) נסע ללמוד בישיבת מיר שבפולין. בהגיעו לגיל גיוס נמלט מפולין. בשנת ה'תרצ"ח (1938) עלה לארץ ולמד בישיבת לומזה בפתח-תקווה. בשנת ה'תש"ד (1944) למד בירושלים בישיבת בן-דודו (ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מבריסק). לאחר נישואיו למד בכלל של החזון אי"ש, ולאחר מכן קיבל את משרתו התורנית כר"מ בישיבת 'קול תורה'. באותה תקופה נסמך להוראה ע"י ר' איסר זלמן מלצר.

בשנת ה'תש"ט (1949) מונה בברכת החזון אי"ש לראש ישיבת "באר יעקב" (החזון אי"ש אמר עליו שהוא 'נשמה של עולם האצילות') ועמד בראשה עד יום פטירתו. שימש כחבר במועצת גדולי התורה של תנועת דגל התורה וחבר נשיאות מפעל הש"ס. **בעל רוח-הקודש. ענוותן. ניצול הזמן אצלו היה לשם דבר. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-א' באייר ה'תשס"ו (2006) יום שבת, חי כ-89 שנים. ציונו בבית הקברות של נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק. בנו, ר' דוד יצחק ממלא את מקומו כראש הישיבה. הוקמה לזכרו ישיבת שערי שמועות ביישוב בית חלקיה.

סבו (מצד האב): מרן ר' רפאל (מח"ס 'תורת רפאל', חתן הנצי"ב מוולוז'ין). **אביו:** ר' אריה שפירא (רבה של ביאליסטוק). **דודו:** הרב חיים מבריסק. **אימו:** מרת מינה גולדא. **אשתו:** בת ר' אהרן ויינשטיין (ראש ישיבת "בית יוסף"-נובהרדוק בתל אביב). **מרבתי:** ר' אלחנן וסרמן הי"ד, ר' ראובן כץ, הרב שך, ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מבריסק. **מתלמידיו:** ר' יוסף יחיאל במברגר (רב הקהילה החרדית בחיפה), ר' יצחק גוגנהיים (רבה הראשי של פריז-צרפת), ר' דב דומב (אב"ד בתל אביב), ר' אורי וייסבלום (משגיח ישיבת נחלת הלויים בחיפה), ר' חיים זליבנסקי (ראש ישיבת מאור התלמוד ברחובות), ר' אברהם חפוטא (ראש ישיבת הרמב"ם בתל אביב), ר' אליקים גצל פשקס (ראש ישיבת גבעת שאול בירושלים), ר' ישראל קליינר (ראש ישיבת בית הכרם), ר' משה בונים קרויס (ראש ישיבת אור אלחנן לצעירים), ר' שריאל רוזנברג (ראש בית הדין של הרב ניסים קרליץ) ועוד רבים. **מילדיו:** ר' דוד יצחק (ראש ישיבת 'קול תורה'), ר' נפתלי צבי יהודה (ראש ישיבת שערי שמועות). **חברותא:** ר' אריה לייב מאלין. **מספריו:** **יקונטרס הביאורים** - שיעורי עיון פלפול והלכה על סדר הש"ס **ישערי שמועות**- הערות וכתבים על הש"ס **יזהב משבא**- מאמרי מוסר והשקפה, פירושים על התורה, הלכה ובאגדה **יתוספי הרא"ש יחידושי הר"י מיגאש ילשמש שם אוהל**- תולדות חייו **ירבי משה שמואל שפירא**- תולדות חייו **יישורון יניחוה של תורה יארזים עלי מים יקונטרס אהל משה**

באחת הפעמים בהן שהה רבינו בצרפת לשם גיוס כספים לטובת ישיבתו בבאר יעקב, נסע הוא ברחובה של עיר ופניו לעבר האכסניה בה שהה. ברחוב בו עבר הרכב שבו נסע רבינו היה דבר טומאה. אולם הטומאה לא הייתה נראית לעין. והנה ראו זה פלא, **איך שעבר רבינו ברחוב חוורו פניו, הצבע אזל מפניו והוא חש ברע.** "איני יכול לנשום" אמר, וניכר היה כי הרגשתו גרועה ביותר. "מעבר לרחוב מתגורר רופא יהודי, הבה ניגש אליו" הציע אחד המלווים המקומיים. הכל חרדו לשלומם של רבנו, אשר מראה פניו החיוורות העיד כי תחושתו גרועה עד מאוד. **כאשר חצה רבנו את הרחוב ונכנס לאכסנייתו, חזר הצבע לפניו. נשימתו נעשתה סדירה והרגשתו הכללית השתפרה פלאים, כאילו מאומה לא אירע.** אין צורך ברופא ואפילו לא בכוס של חמין. למחרת שוב עבר רבינו באותו המקום ושוב נעצרה נשימתו ותחושה נוראה מילאה אותו. "איני יכול לנשום" אמר למקורביו ונשימתו קשה, "חש אני ברע". איש לא הבין את פשר הדבר, **מה קורה לו לרבינו שחולי קשה פוקד אותו באותו המקום פעם אחר פעם?**

"הבה נכנס לרופא" הציעו המקורבים וחצו את הכביש, אך גם בפעם הזו רק יצאו מהרחוב ונשימתו שבה אליו. הוא התחזק והצבע חזר אל פניו. אז הבינו מקורביו כי ההרגשה הגרועה נבעה ממקור הטומאה שהיה ברחוב. **בקדושתו המיוחדת חש הוא בטומאה הנוראה גם כאשר היא לא הייתה נראית לעין.** למחרת ביקש לשנות את הדרך ולעקוף את הרחוב בו שכן מקור הטומאה, וכך עשו. הדרך התארכה מעט, אולם נשימתו הייתה סדירה. **כאשר עבר ליד מקום טומאה, גם זו הנסתרת ביותר בקדושתו המופלגת חש בכל דנדוד טומאה!**

בהוראת רופאיו, הקפיד רבינו על הליכה רגלית מידי יום, אולם גם בדקות אלו היה שקוע בעסק התורה. באחת הפעמים עצר ליד לוח המודעות והתעכב לקרוא מודעה שהייתה תלויה עליו. הייתה זו מודעת ענק המכריזה על אירוע פרוץ שהיה אמור להתקיים בבאר יעקב. רבינו קרא את המודעה והמשיך ללכת. בעודם מטיילים, ביקש לחזור שוב ללוח המודעות, רוצה הוא לראות משהו. חזרו הרב ותלמידו ללוח המודעות, ורבינו נעצר בשנית ליד המודעה, מעין בה בכאב וממשיך בטיוול. התלמיד לא הבין אולם חזקו עליו מעשיו של רבינו שכל כולם קדושה וצניעות מופלגת. והנה, מה רבה הייתה תדהמתו של הבחור המלונה, כאשר התחיל רבינו לחזור על תוכן המודעה מילה במילה: "ביום זה וזה... בשעה זו וזו... יתקיים מופע זה וזה...", חזר על תוכן המודעה באוזני התלמיד המשתומם שלא הבין פשר הדבר. מיד לאחר מכן אמר לו: "שומע אתה תלמיד, כמה טומאה אמורה לרדת לעולם ביום המדובר? עלינו להוסיף קדושה מיוחדת ביום קשה זה! זו הסיבה שחזרתי לראות בדיוק באיזה יום ובאיזו שעה מתקיים האירוע, במועד הנקוב נוסף בקדושה".

בשנה האחרונה חלה הרב שפירא ולפני כשנה נזקק לעבור ניתוח מסובך בבית חולים בשווייץ. במהלך כל החודשים האחרונים נערכו תפילות לרפואתו. יש לציין את חרדת בני הישיבה שהשכימו בבוקר לאמירת תהילים לרפואתו, ופתאום ראו איך שפרוכת ארון הקודש נופלת מעצמה. **בדיעבד התברר כי ברגע נפילת הפרוכת, נפטר הרב, וכי ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש.**

הגאון הרב צבי הירש אשכנזי זצ"ל הידוע כ**חכם צבי**: נולד בשנת ה'ת"ח (1656) בטרביטש שבמוראביה. למד אצל אביו ובהמשך נסע לאובין שבהונגריה כדי ללמוד אצל סבו. בהמשך נדד לסלונקי שבחבל הבלקן והוסמך בתואר 'חכם'. שם למד במשך שנתיים. בהמשך חזר לאובין, התחתן ונולדה לו בת. לפי המתואר בספר 'מגילת ספר' של בנו, נהרגו אשתו ובתו בשנת ה'תרמ"ו (1686), כאשר בעת פעילות צבאית פגע פגז תותח בביתו ומוטט אותו על האשה והבת. הוא עצמו ברח מהעיר לפני כיבושה. נדד והגיע לסרייבו שבבוסניה שם כיהן כרב. כעבור זמן קצר יצא לחפש את הוריו שנשבו, ונפדו בברלין, ובדרכו עבר גם בונציה, באנשברך, פיורדה ופראג.

בבואו לברלין התחתן בשנית. אחר נישואיו ישב בעיר אלטונה 18 שנים, ייסד שם ישיבה, ופעל רבות לתיקוני הדת בעיר. בשנת ה'תס"ו (1715) מונה לרב של קהילות אה"ו: אלטונה, המבורג וואנדסבק, לצידו של הרה"ג ר' משה מרטנברג, בהסכם רוטציה של שישה חודשים לכל אחד. בעקבות חילוקי דעות שהתעוררו בשאלה הלכתית בדיונה של תרנגולת בלי לב נאלץ להתפטר, ומונה לרב קהילת האשכנזים באמסטרדם. בעזבו את אמסטרדם, שלח את משפחתו לעיר אמדן, והוא עצמו נדד לאנגליה. עבר בקהילות רבות באשכנז ובפולין, כשבחלקן השתהה מספר חודשים, עד שהגיע בשנת ה'תע"ח לבלוב. שם כיהן כרב מספר חודשים, עד יום פטירתו. נפטר ב-א' אייר ה'תע"ח (1718) בבלוב. חי כ- 62 שנים בלבד.

סבא (מצד האב): ר' אפרים הכהן (רב קהילת אובין, מח"ס 'שער אפרים'). **אביו:** ר' יעקב ז"ק. **אימו:** מרת נחמה (בת ר' אפרים הכהן). **אישתו:** מרת שרה רבקה (בת הרה"ג ר' משולם זלמן מירלש נוימרק אב"ד קהילות אה"ו). **מרביתיו:** הגאונים אביו, הרב יעקב, סבו הרב אפרים

הכהן (רב קהילת אובין), ר' אליהו קובו. **ילדיו:** מרת מרים (נישאה לר' אריה לייב מאמסטרדם), מרת רחל (נישאה לר' יצחק, בנו של ר' מאיר איזנשטט), מרת נחמה (נישאה לר' נפתלי הירץ- רבה של פשדבורג), ר' יעקב עמדין (היעב"ץ), ר' אפרים (מרבני הקלויז בברודי), ר' נתן (מרבני הקלויז בברודי), ר' אברהם משולם זלמן (רב באוסטרהא ובלונדון), ר' משה (אב"ד קמינקא), ר' דוד (אב"ד ירטשוב), ר' אליקים גצל (אב"ד קובי), מרת דבורה, מרת פריידה (נישאה לר' יעקב חרף, רבה של לשוב וגליל פודוליה), מרת פודוליה (נישאה לר' יעקב מרדכי כ"ץ אב"ד ברודא), מרת לאה, מרת אסתר. **מספריו:** חכם צבי- שו"ת.

שמחתו של מי שנודע לימים כ'חכם צבי' הייתה כפולה ומכופלת. זכה הוא לאשה כלבבו, מלאה וספוגה ביראת שמים, מקפידה על קלה כבחמורה, אשה השואפת לבעל תלמיד חכם ומוכנה להתמסר לכך בכל מאודה. בנוסף, זכה כי חותנו העשיר הפקיד בידיו ערב החתונה סכום כסף עצום, על מנת שיוכל להשקיעו בעסק מכניס, ועל ידי כך יוכל ללמוד בשקט וברגיעה, ללא צורך לדאוג לפרנסת הבית. **לאחר החתונה חיפש החכם צבי סוחר נאמן, כדי שיוכל להפקיד בידיו את כספו לשותפות בעסק.** הוא פנה ליהודי שנחשב היה לאמיד, ושיושרו היה מפורסם בפי כל. הם ערכו ביניהם שטר עסקה חתום כדון והחכם צבי נתן לו את כל כספו. מידי חודש היה העשיר שולח לחכם צבי תשלום שהספיק בשפע לפרנסת ביתו, וכך ישב בנחת ולמד ללא דאגות, מתוך שבח והודאה לה' על הטוב שגמלו.

אולם כעבור כחצי שנה, נודע לו כי העשיר שעמד בפני פשיטת רגל, **לקח את כל כספו וברח למדינה אחרת.** צערו של החכם צבי היה ללא גבול, הוא הבין היטב את משמעות הדבר ביחס אליו, שכן מעתה אין לו ממה להתפרנס, ובמקום לשבת וללמוד תורה יצטרך לחפש פרנסה. **מבני משפחתו היו שלחצו עליו לפנות לאביו של העשיר הבורח, שהיה הערב החתום על השטר אותו ערך עם בנו.** אולם החכם צבי שידע כי האב אינו אדם עשיר, בלשון המעטה, מ'אין לעשות זאת בשום אופן'. צערו שהלך והתגבר ככל שעבר הזמן, היה ללא גבול, עד שנחלה ונפל למשכב. **יום אחד שמע כי אביו של העשיר חלה אף הוא כתוצאה מהבושות שגרם לו בנו, ומהחשש כי החכם צבי עלול לתבוע ממנו את כספו.** כששמע זאת, לקח החכם צבי את השטר קרעו לגזרים ושלחו במעטפה לאביו החולה של העשיר, **על מנת שייגרע מהידיעה שאין בכוונתו לתבוע ממנו את הכסף.** יש הסוברים שיתכן ובזכות המעשה המופלא שעשה, זכה החכם צבי לבן שיאיר את עיני ישראל - היעב"ץ - רבי יעקב (בן צבי) עמדין זצ"ל.

מסופר על רבינו, שהתארח פעם אצל בעל בית אמיד, אבי אביהם של בני משפחת רוטשילד, **הימצאותו בבית זה גרמה קשיים לא מעטים, כיוון שבהיותו מתמיד עצום הגיע לפעמים אל הבית בשעה לילה מאוחרת.** בני הבית לחצו על אביהם שיוציא את הבחור וישלחוהו מקום אחר, אך הוא לא נענה להם. כך נמשך הדבר זמן רב ובעל הבית עמד בניסיון ולא העז להוציא מילה אחת של טרניא מפיו. ויהי היום, וגם בעל-הבית עצמו הגיע למצב שהוא כבר לא היה מסוגל יותר לסבול את הקשיים. היה זה כאשר בדיוק באותו יום נתקל בבעיות שונות בענייני מסחרו, ובלבו הצטבר מלאי של תחושות כעס ומרירות **וכל אלה הביאוהו לפלוט כמה מילים נגד הבחור.** אמנם הוא לא אמר לו במפורש שיצא מביתו, אבל הנימה שהייתה בפיו גילתה על יחס שונה מעט ממה שהיה עד היום.

מיד לאחר מכן הרגיש בעל-הבית בדבר, **התחרט מאוד על כך ואף ניגש אל הבחור וביקש ממנו בדמעות מחילה, סליחה וכפרה.** והנה, לא עברה שעה קלה מאז פליטה הפה, הגיעו פרנסי הקהילה הסמוכה לבקש מהבחור שיכהן כאב"ד בעירם. ה'עסקה' נחתמה בו ביום וכבר למחרת יצא ה'חכם צבי' מן הבית ועבר להתגורר בעיר הסמוכה.

בצאתו את הבית, פנה לרוטשילד ואמר לו כדברים האלה: **"אתמול, כאשר לא התגברת על עצמך, היה היום האחרון שהייתי צריך להישאר אצלכם. עוד בתחילת בואי אליכם, נגזר כך מן השמים שזה יהיה היום האחרון.** אם היית זוכה להתגבר עוד שעה קלה בלבד ולא היית נוהג עמי בפזיזות ומתרעם על הקשיים שגרמתי לך ע"י לימוד התורה שלי - היית זוכה לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, עכשיו שלא זכית לכך בנים מופלגים בעשירות ובממון יהיו לך. תלמידי חכמים לא יהיו לך". ואכן כך היה. רוטשילד זכה לעשירות, אך לא לבנים תלמידי חכמים.

הגאון הרב אברהם יצחק גליק זצ"ל- נולד בשנת ה'תקפ"ו (1826) בוורטש אשר ליד דברצין. לאביו נולדו מספר ילדים בטרם נולד רבינו אולם הם נפטרו ל"ע עוד כשהוא קטנים. על כן נדר, שאם יתקיים רבינו, יצום כל ימי שני וחמישי עד שיכניסו לחופה. כבר בילדותו התפרסם רבינו כעילוי והיה כבר בקי וחרף עצום בתורה הקדושה. כשהגיע לגיל שנים-עשרה לא נמצא מלמד, שיכול ללמדו בהתאם לרמתו הגבוהה, ולכן נשלח ללמוד באלקאני. בהמשך עבר לבאניאהד ושם למד. בכל מקום שלמד התפרסם כבחיר התלמידים. לאחר נישואיו ישב שלוש שנים בבית חמיו ובמשך כל הזמן שקד על התורה הקדושה. שמו התפרסם ומספר קהילות גדולות ביקשו שיבא אליהם וישמש כאב"ד. ביניהם קהילת נירדהאד. אולם רבינו לא רצה ליהנות מכתרה של תורה לכן עבר לעיירה קטנה האלאס.

שם שכר חלקת אדמה. הקב"ה הצליח דרכו והוא התעשר ובמקביל החזיק ישיבה, ובה כשלושים תלמידים וכיהן שם כאב"ד. לאחר מספר שנים נשרף כל רכושו, ובתו נפטרה עבר לכהן כאב"ד בעיר טאלטשווא במשך כחמישים שנים. טאלטשווא לא היתה מפורסמת והתגררו שם בסך הכל כ-60 משפחות. אולם לאחר שרבינו ישב על כיסא הרבנות, המקום התפרסם מאוד ומכל הסביבה התקבצו סביבו תלמידי חכמים. מיעט באכילה ושינה ועסק ברוב היום בתורה ועבודה באופן מופלג ובלתי ניתן לשיעור. נפטר ב-ב' אייר ה'תרס"ט (1909). חי כ-83 שנים. ציונו בעיר טאלטשווא שבהונגריה. בנו, ר' אליעזר מילא את מקומו.

אביו: ר' משאי (שמאי). **אימו:** מרת רחל. **אשתו:** מרת חוה רייצא שרה (בת הגה"ק ר' ישעיה בנט- אבדק"ק קאלוב. נישא בשנת ה'תר"ו-1846). **מרביתיו:** הגה"ק ר' שמואל שמלקי קליין (אב"ד באלקאן ומח"ס 'צור החיים'), הגה"ק רבי יצחק צבי מרגרטן, הגה"ק ר' יצחק משה פרלס (אב"ד באניאהד). **ילדיו:** ר' מרדכי (מח"ס 'חצר המלך' על הרמב"ם. נפטר בחי' אביו), ר' אליעזר (מילא את מקומו ברבנות). **חתניו:** הגאונים ר' אברהם הלוי יונגרייז (אב"ד טשנגר- נישא למרת אסתר), ר' יחזקאל בנט (אב"ד וואראל). **מספריו:** **באר יצחק**- על מסכות גיטין וחולין **יד יצחק**- שו"ת (כתשע מאות בירורים הלכתיים שנכתבו כתשובה לשאלותיהם של רבנים מכל רחבי הונגריה וטרנסילבניה). חיבר מספר שירי קודש ביניהם שיר על סדר המורה לרמב"ם.

מעשה נורא שאירע לרבינו כשהיה נער צעיר המעובד מהספר 'באר יצחק' על מסכת גיטין. בעיר בה הנער השקדן וברוך הכישרונות, אברהם יצחק גר ת"ח מפורסם ומופלג בתורה שהיו לו שני בנים ששלח ללמוד בת"ת בו רבינו למד. רצון עז היה לת"ח שבניו יגדלו בלימוד התורה ויתעלו בלימודם, עד שייעשו 'לגדולי הדור'. ציפיות גדולות היו לו, אך כגודל הצפייה, כך רבה האכזבה, כאשר התברר לו, כי בניו אינם עולים כל כך בסולם המעלות כפי שצייר בעיני רוחו. היה קשה לו ביותר לראות תלמיד בשם אברהם יצחק שעלה במעלות התורה הרבה יותר מבניו. "בושה גדולה בשבילי", חשב בלבו, "שאברהם יצחק ידע את כל מה שלומדים בהבנה מלאה, ויאפיל בזאת על ידיעת התורה של בני. לא ייתכן, שיעלה בחוכמתו עליהם". קנאתו הקשה בילד המסכן, והחכם הזה הלכה וגברה. עובדה זו שיטתו ילד העולה בהשגותיו על בניו, הייתה מעל לכוח סבלו... היא לא נתנה לו מנוח ביום ובלילה, עד כדי שיבוש דעתו.

יום אחד נכנס הרב הקנאי, שהיה ידוע כת"ח מופלג, ללמדם של הילד והורה לו בתוקף, שילך ויודיע לאבי הנער שאברהם יצחק לא מסוגל ללמוד גמרא. המלמד חשש ממנו ולכן עשה כדבריו. הוא ניגש לאביו של אברהם יצחק, שהיה אדם פשוט ותמים ואמר לו: "מאוד רציתי לעשות מבנך ת"ח. לצערי אני רואה, שכל מה שאני משקיע ומלמד את בנך הוא לא מבין. אין לו מספיק כלים כדי להתעלות בתורה. חבל שתשלם שכר לימוד כה גבוה". כששמע אבי הנער את דברי המלמד, הזדעזע ופרץ בבכי נסער. הוא החליט להתייעץ עם אותו ת"ח (שקינא בבנו) ושאל: "מה לעשות עם הבן שלי". הוא סיפר לת"ח מה שקרה. הוא הקשיב לדבריו, 'השתתף בצער' ויעץ לו, כי יבקש מהמלמד שלא ילמד את בנו גמרא אלא רק מה שיהודי צריך לדעת: להתפלל וילמד קצת פסוקים מהחומשים עד כמה שיכול לתפוס. שוב פרץ אבי הנער בדמעות ששמע את הדברים ובכה: "וכי על הנער הזה התפללתי?!". בלית ברירה האב עשה כעצתו.

ברוב שעות היום, כשלימד המלמד גמרא עם רש"י, היה אברהם יצחק נשלח מחוץ מהכיתה. רק כאשר למדו חומש, ישב עם חבריו ולמד. כך נמשך הדבר מספר שבועות. יום אחד הגיע מלמד חדש לכיתה. גם הוא המשיך לנהוג כן כפי שקיבל מקודמו. בשעה שלימד גמרא, המלמד הבחין כי הנער שהיה אמור בשעה זו לשוטט בחוץ, מאזין בקשב רב לשיעור מבחוץ. המלמד קרא לנער ובחן אותו על דף הגמרא שלימד. להפתעתו הנער הבין את כל לימוד הגמרא באופן שוטף יותר משאר התלמידים. הוא פנה לתלמידים ושאל: "מדוע אברהם יצחק בחוץ ולא לומד גמרא?". התלמידים ענו: "מוחו חלש ואינו תופס. לכן המלמד החליט שלא להכביד עליו". כששמע המלמד את הדברים הבין כי מזימה מאחורי העניין. כשהוא נסער עד עמקי נפשו פנה לאבי הנער ושאל: "מדוע בנך לא לומד גמרא, הרי הוא חכם מעל בני גילו?".

אביו סיפר את מה ששמע מהמלמד ואת העצה שקיבל מהת"ח. המלמד אמר לאבי הנער: "אני אלמד אותו באופן פרטי. אם בסוף הזמן הנער יבחן על חמישים דפי גמרא ולא ידע אותם, אל תשלם לי מאומה! בטוחני, כי בנך יהיה לתפארת בישראל!". ואכן כך היה. הנער ראה סימן ברכה בלימודו והתעלה בידיעותיו וגדל בתורה מאוד. כשנעשה כבן 12 לא נמצא מלמד שיכול ללמדו בהתאם לרמתו הגבוהה. כשהתברר לאבי הנער קנאתו הקשה של אותו ת"ח שסמך עליו, ואיזה אסון כמעט המיט על בנו, העביר את בנו ללמוד בעיר רחוקה. שם אברהם יצחק המשיך להתעלות בתורה עד שנעשה לת"ח מופלג. אותו ת"ח שיעץ, התחרט מאוד על המעשה שעשה. מידת הדין פגעה בו, בניו שקיווה לראותם גדולי עולם, התרחקו מהתורה. האחד נעשה מנהל חוות סוסים והשני איכר. מאותו מעשה חזר בו הת"ח ממידתו הרעה, וקירב באהבה את ר' אברהם יצחק. כשחזר לבית אביו, כיבדו לדרוש בביתו. כ. לאחר הדרשה קם הת"ח ונשקו על ראשו בפני כולם.

הרב הגאון יעקב יוסף זצ"ל נולד במוצאי שמחת תורה, שנת ה'תש"ז (1947). למד בישיבות פורת יוסף, כולל קול יעקב ובמוסד הרב קוק. עשרות שנים שימש כרב שכונת גבעת משה בירושלים, והתגורר בשכונת שמואל הנביא. שימש כראש ישיבת 'חזון יעקב'. שימש חבר בגוף הכשרות בד"ץ 'ישא ברכה'.

הרבצת התורה שלו הייתה מופלאה עד מאוד. מסר שיעורי תורה בכל רחבי הארץ, והגיע לכל מקום, שאליו התבקש. הפך את בית-הכנסת בורוכוב בשכונת הבוכרים למקום של הרבצת תורה. **גאון. בקי בש"ס ובפוסקים בצורה מדהימה. את כל ארבעת חלקי השו"ע ידע על בור'ם.** בכל נושא שהיה נשאל- היה עונה במדויק ומצטט את המקור כולל סימן וסעיף, ואם היה מופיע מספר פעמים בשו"ע, היה מציין בדיוק את מספר הפעמים והסימנים.

גם לאחר שהתגלתה המחלה המקננת בגופו סירב בכל תוקף להפסיק את שיעוריו. מעולם לא איחר או הפסיד שיעור. לא היה אצלו חופשות או 'בין הזמנים'. בשבוע לפני פטירתו עוד אמר שיעורים במסירות נפש עילאית. ענוותן מופלא. את נסיעותיו ממקום למקום עשה באוטובוסים, והשתדל להימנע מאור הזרקורים. ברוב ענוותנותו, ביקש שלא לשבח אותו בהספדים מלבד עניינים של זיכוי הרבים.

ביקש לכתוב על מצבתו משפט קצר בלבד: **"פה נטמן עבדך בן אמתך יעקב חי בן מרגלית"**. נתבקש לבית-עולמו ביום שישי ב' אייר ה'תשע"ג (2013). על אף ההתראה הקצרה לפני כניסת השבת השתתפו בהלווייה כמאה אלף אנשים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. חי כ-66 שנים.

אביו: הרשל"צ הרה"ג מרן עובדיה יוסף זצ"ל. **אמו:** מרת מרגלית ע"ה. **אשתו:** מרת נחיה. **ילדיו:** מרת מרגלית, ר' עובדיה, ר' יהונתן, ר' משה יוסף, מרת רחל, ר' עמרם, ר' אברהם ומרת ציפורה. **מרבתי:** מרן הגאון רבי שלמה זלמן זלמן אוירבך, מרן הגאון ר' יוסף שלום אלישיב.

רבינו מסר את כל חייו למען זיכוי הרבים וראה בזה את שליחותו בעולם. כל הזמן היה רץ ממקום למקום בשביל למסור שיעורים ולזכות את הרבים, זה התחיל בשיעור הלכה קצר אחרי הנץ והסתיים בשעות הלילה המואחרות. בשנה וחצי האחרונות הכל ראו את גודל מסירות נפשו לזכות את הרבים למרות מחלתו, הוא הגיע למצבים, שהמחלה ל"ע התפשטה לכבד, וזה היה שורף לו את הדם בגוף. הוא היה מגיע למצב של המוגלובין 7-8 **עד כדי כן שבשביל שהוא יעבור את הכביש, היו צריכים לעצור את התנועה! ולמרות זאת הלך ונתן שיעורים גם במצב קשה זה. אחרי טיפולים כשהיה יום שלם בבית"ח, היה יוצא ישר לשיעור.**

פעם כשהיה צריך לעשות בדיקת C.T, הרב היה צריך לשתות חומר מסוים, היות שהחומר גורם לשיקוף, ואפשר לראות במכשירים מה מצב הגידול ה". הרב הגיע בבוקר לבית חולים ושתה את החומר והרופאה אמרה לו, שהוא צריך לחכות שלוש שעות, כדי שהחומר ייספג בגוף ורק אחר כך יהיה אפשר לעשות את הבדיקה, ואותו יום היה יום רביעי, שהיה מוסר שיעור בכלל, באותה שעה הוא אמר: "בשביל מה אני אשב פה שלוש שעות?" הוא שאל את הרופאה, אם הוא יכול לצאת שעה ולחזור, והיא אישרה לו, הוא בא לכולל נתן שיעור וחזר לבית חולים!

מר אליהו שאלתיאל הי"ו מתלמידיו המובהקים של רבינו סיפר: "עם כל גדולתו בתורה, הרב היה מתנהג עמו בענוה יתירה, ונוהג עמו כחבר. הייתה איזו משפחה בקרית עקרון שהרבה שנים לא היו להם ילדים, הרב בירך אותם, והם זכו, שנולדו להם הרבה ילדים בזה אחר זה. ההורים התקשו בצער גידול הילדים, בפרט שהיה להם בית קטן. סיפרתי לרב שמשפחה זו זקוקה לעידוד וחיזוק. לאחר השיעור, ללא שהיות, הרב הורה לי שניסע לאותה המשפחה. הרב נכנס לבית בשיא הפשטות, הפגין את השמחה הרבה שלו מהילדים החמודים. הושיב את הילדים על ברכיו, השתעשע עמם, ויצא..."

חמישה ימים לפני שהלך לעולמו, חבק הגאון רבי יעקב יוסף זצ"ל נכד נוסף. לרב עובדיה יוסף, בנו של רבי יעקב, נולד בן במזל-טוב. הרב עובדיה הגיע אל בית-החולים הדסה עין כרם שם היה אביו מאושפז, והציג בפניו את נכדו החדש. אחרי שהרב צחק"ל ברך את הבן והנכד, אמר הבן לאביו הגדול: "אבא, ביום שני הברית, אנחנו רוצים שאתה תהיה הסנדק שלנו". הרב יעקב השיב לבנו הרב עובדיה: "נדבר במוצאי שבת".

ביום שישי, השיב הרב יעקב יוסף את נשמתו ליוצרה. ר' עובדיה (נכדו של מרן), התיישב במוצאי שבת ללמוד את הלכות אבילות מתוך ספרו של של סבו הגדול מרן פוסק הדור רבי עובדיה יוסף שליט"א. כשהגיע להלכות ברית מילה באבלות, הוא גילה, כי אביו הגדול ר' יעקב צחק"ל מתח קו מתחת לשורות הבאות: "שאף אם נולד הבן לפני פטירת המת, יום הכנסתו לברית היא לידתו, כמו הגר שהתגייר ביום המלו כקטן שנולד דמי, ע"כ. ונפקא מינה שיש להקל בחומרת האבלות שבתוך י"ב חודש".

הרב עמרם יוסף, בנו של רבינו סיפר: "בראש השנה האחרון, כשהגענו לפיוט של 'ויהי אחרי מות', אבא בכה ובכה ואף אחד לא הביין למה. מעולם זה לא קרה כך".

פעם אחת בערב סוכות הגיע לשיעור בישיבת 'חוט של חסד', אך מכיוון שערב סוכות היה, לא היו נוכחים תלמידים בישיבה, כל אחד הלך לעזור בביתו, בחצר הישיבה בנו מספר בחורים את הסוכה יצא אליהם חכם יעקב ואמר: "אולי ייכנס תלמיד אחד לפחות, שנוכל לקיים את השיעור".

סיפר משגיח הישיבה, שמדי פעם אמר לרב יעקב: הרב, חבל שתבוא בבין הזמנים לא יהיו כמעט תלמידים, ואין זה כבוד התורה", הרב יעקב הנהן בחיוך, אך בבין הזמנים הופיע גם אם היה תלמיד אחד.

מר אליהו שאלתיאל הי"ו, תלמידו המובהק של רבינו, למעלה מ-40 שנים. מספר על מסירות נפש רבינו לתורה: "בכל יום חמישי הייתי מסיע את הרב למסור את שיעוריו ברחובות, קרית עקרון, ומושב בני עייש.

גם בחול המועד פסח האחרון, כשהרב היה בחולשה נוראה, הוא לא ויתר על השיעורים, למרות המאמץ הכרוך בטלטולי הדרך אל מחוץ לעיר. כשהגענו לרחובות, הרב, לא יכול היה ללכת בכוחות עצמו, ואפילו להוציא את רגלו מהמכונת הוא לא יכל מרוב תשישות. אך למרות הקושי הוא לא וויתר על מסירת השיעורים".

ויפר בנו הרה"ג רבי משה יוסף שליט"א על מסירות נפש של אביו: "יום אחד הגעתי הביתה והוא חזר משיעור, לא יאומן כי יסופר, מרוב חולשה ביקש ממני שאוריד לו את המעיל והחליפה ולאחר-מכן הוא הכניס את היד לכיס ולא יכול היה להוציא את היד בחזרה מרוב חולשתו. הוא ביקש ממני, שאוציא לו את היד מכיסו! במצב כזה הוא היה נותן שיעורים!"

מר אליהו שאלתיאל הי"ו, תלמידו המובהק של רבינו מספר: "לרב הייתה מידת הכרת הטוב באופן יוצא מהכלל. על כל דבר קטן שעשיתי למענו היה מודה לי. בכל שבוע כשחזרנו לביתו, הייתי מגיש לרב כיבוד קל של מזונות. לאחר שהרב היה גומר לאכול ומברך ברכת 'מעין שלוש', הוא היה מרים קולו ומברכני ב'ברכת האורח', שנוהגים לאומרה ב'ברכת המזון' בלבד. כשלא יכולתי להסיע את הרב לשיעורים, בגלל שמחה משפחתית וכדומה, בני היה מסיע את הרב, וכמובן שהייתי נותן לבני את הכיבוד, שיגיש לרב בחזרה מהשיעורים. גם אז הרב לא חרג ממנהגו, לאחר שהרב היה מסיים לברך את ברכת 'מעין שלוש', היה מתקשר אליי מהמכונת, ומברכני ב'ברכת האורח'. ואם לא שמעתי את הצלצול ולא עניתי לשיחה, אז הוא היה משאיר לי את 'ברכת האורח' במשיבון הסלולארי".

הכרת הטוב של הרב הייתה מדהימה, מספר משגיח הישיבה, שהיה בכל חודש מעביר לרב את ה'משכורת' עבור השיעורים, הרב היה כל כך מודה, כאילו שלא מגיע לו, על אף שהמשכורת הייתה קטנה לפי ערכו.

לפני כעשור הייתה ישיבת הבחורים בליפתא (בפאתי ירושלים) חכם יעקב היה מגיע אף לשם לעיתים באוטובוס להעביר שיעור, יום אחד הגיע הרב אך ביהמ"ד היה באמצע ניקיון, (המנקה שכח מהשיעור של הרב) לא פחות ולא יותר הרב תפס את מקל הגומי והחל לגרוף את המים באומרו: "מאוחר לשיעור".

הרב חכם משה זקן מאזוז זצ"ל - נולד בשנת ה'תרי"א (1851) בג'רבה שבתוניס. בצעירותו למד אצל הגאונים חכם אברהם הכהן, חכם סאסי מעתוק כהן יונתן וחכם חיים הכהן שהיה לרבו המובהק של רבינו. בשנת ה'תרל"ב (1870) רבינו התבקש לנהל את ענייני הקהל ברובע 'כבירה' שבג'רבה - תפקיד אותו מילא עד יומו האחרון. בשנת ה'תרל"ו (1875) התמנה לדיין בעיר ג'רבה. בשנת ה'תרס"ה (1905) התמנה לאב בית הדין. העמיד תלמידים רבים. רוב חכמי ג'רבה בדורות האחרונים סומכים ומתבססים על הוראותיו ופסיקותיו. בחכמתו הרבה ידע כיצד לדאוג לתווך בין בני זוג שלא יתגרשו. נפטר ביום ב' אייר ה'תרע"ה (1915). ציונו בג'רבה. חי כ-64 שנים. לאחר זמן הועלו עצמותיו לארץ.

אביו: ר' כמוס. **אשתו:** הרבנית מימיה. **מרביתו:** חכם אברהם הכהן, חכם סאסי מעתוק כהן יונתן, וחכם חיים הכהן (רבו המובהק של רבינו). **מתלמידיו:** הצדיקים רבי מכלוף עידאן, רבי חיים חורי, רבי מרדכי אמייס הכהן ורבי יוסף בוכריץ. **מספריו:** **יסבר פנים** - חידושים על הש"ס **ישערי משה** - שו"ת וחידושים בהלכה **ישערי תורה** - חידושים ודרושים בהלכה **ישם משה** - עניינים שונים **יצדיק ונשגב** - על מסכת ביצה **יוקהל משה** - דרושים **יקרא משה** - חידושים על התנ"ך ומאמרי חז"ל **הוראת זקן** - דינים והלכות באורח חיים וזירה דעה בערבית יהודית.

בערב שבת קודש, ב' אייר ה'תרע"ה, נפטר באי ג'רבה אב בית הדין הגאון רבי משה זקן מאזוז זצ"ל. הצדיק נפטר כבן שישים וארבע שנים. על ההספד העידו "כי מעולם לא נעשה הספד מר וגדול כהספדו של רבינו הגדול זצוק"ל". מקהילת ג'רבה נשלחו מברקים גם לקהילות אחרות כדי להודיע על האסון המר. המברק הגיע גם לקהילת תאטווין ובו בקשה לדרוש בשבת בשבח הצדיק הנפטר לכבוד התורה ולומדיה. המברק הגיע בזמן לא נוח. באותו יום שישי הגיעו נחילי ארבה לעיר וכיסו את עין הארץ.

המושל ציווה על כל תושבי העיר והיהודים בכללם לצאת ולגרש את הארבה, לפני שיאכל את כל העשב והעצים. בני הקהילה עמלו בפרך בניסיון גירוש הארבה ונבצר מהם להתכונן כראוי לשבת קודש. יתר על כן, הם חששו פן יאלצו לעסוק במלאכה זו גם בשבת עצמה. יש בכך משום ביטול עונג שבת, תפילה בציבור ולא יוכלו גם להעלות את זכרו של הצדיק הנפטר ברוב עם כראוי לכבודו, והכל מפני גזירת המושל ומורא עונשו.

בין העוסקים בגירוש הארבה היה גם הגאון רבי דוד כהן זצ"ל, רבה של העיר תאטווין. תוך כדי עבודה, נשא את עינו השמיימה ואמר בקול רם: "ריבונו של עולם, אם כבודו של הרב הגדול זכותו תגן עלינו יקר בעיניך, מתחננים אנחנו לפניך, שמחר לא יישאר ארבה אחד בכל גבול העיר, כדי שנוכל לחלוק לרבינו את הכבוד הראוי!". החמה עמדה לשקוע. שבורים ורצוצים פנו היהודים לקבל את פני שבת המלכה ולאזור כוח ליום מחר.

למחרת השכימו, והנה הארבה באופן פלא נעלם מן העיר. לא נותר אפילו אחד! הכל נאספו לתפילה נרגשת, ושמעו דברים בשבח רבי משה זקן מאזוז זצ"ל. רבה של העיר פנה לשלושה דיינים וביקש מהם שיחקקו את המעשה המופלא לדורות בגביית עדות! (מעובד מתוך 'מעין השבוע', שהביא מתוך הספר 'שפתי צדיק')

מעשה באדם שכלתו לא ידעה לאפות לחם בתנור. כל לחם שהיתה אופה, היה יוצא שחור כפחם. האיש ניסה להשפיע על בנו לגרש את אשתו, אבל קודם לכן, האב ובנו באו לפני רבינו וסיפרו לו על העניין. רבינו קבע להם מועד להגיע אליו עם הכלה ביום פלוני אחר הצהריים. לאחר שיצאו מבית הצדיק הרב ביקש מאשתו כי ביום המיועד תאפה לו לחם שחור כפחם ותעטוף אותו יפה במפית.

כשהגיע היום האב ובנו באו עם הכלה. הרב עסק אז בלימודו. לפתע אשתו לאכול קראה לו. הרב אמר לה, שתמתין מעט עם הארוחה כי יש אנשים שממתינים לו. האנשים מיהרו לומר כי יש להם זמן וקודם הרב יסעד את ליבו. הרבנית הגישה את האוכל והלחם. הרב ניגש ליטול את ידיו, הוציא את הלחם מהמפית ולנגד האב ובנו נגלה הלחם שאשת הרב אפתה שחור כפחם. הרב אכל אותו לאיטו כאילו רגיל בו. האב ובנו רואים ומשתאים. האב פנה לבנו ואמר: "אם הרב רגיל לאכול לחם כזה וסובל כך מאשתו, מה אנחנו נאמר?". הם מיד ביטלו את תוכנית הגירושין. (מעובד מתוך 'מעשי חכמי הספרדים')

הרב מאיר מאזוז סיפר על רבי משה זקן מאזוז שהיה רבה של חארה סגירה בג'רבה. אחד הסיפורים הוא, שאביו של הרב לקח אישה שניה. אותה אישה מסיבותיה לא הרשתה לבן רבי משה זקן מאזוז לקחת כלום. כשהיה רבינו צריך שמן ללמוד תורה לאורו הוא היה שולח את אשתו למטבח. היא היתה לוקחת שמן בפיה ומביאה אותו לבעלה כדי שיוכל ללמוד תורה לאורו.

אחרי שנים רבות עלתה משפחתה של הרבנית לארץ ישראל. הרבנית ביקשה גם כן להצטרף איתם ולעלות גם היא אבל בסוף ימיה לקתה בשיתוק ברגליה רח"ל. היא ביקשה מהם, שיוליכו אותה לקבר בעלה הרב ז"ל. הם לקחו אותה לשם. כשהגיעה לשם, היא בכתה ואמרה: "זכור נא כי כל התורה שלך ממני באה, שהייתי מביאה לך את השמן בפי וקעת אתה שוכח אותי?". היא לא זזה משם עד שהבריאה וחזרה ברגליה לביתה ואפילו זכתה לעלות לארץ עם משפחתה. ציונה בבאר שבע. (גדולי ישראל)

רמי מדאר סיפר: אני הייתי אחד מכמה חברים שהוציאו את עצמותיו של הרב משה זקן מזוז. אותו יום היה יום בהיר מזג אוויר טוב רגוע. אנחנו חופרים עד שהגענו. היו כמה ספרי תורה קבורים לצדו של הרב. כשפתחנו את קברו של הרב רק הרמנו את הבלוק הראשון והנה פלא פלאים המזג אוויר ברגע אחד התהפך פתאום רוח חזקה ממש כמו טורנדו ופתאום התחילו לרדת טפטופים של גשם.

כולם ברחו למצוא מחבוא. אני הייתי בהלם מתבונן במחזה המופלא. רבי ברכיה דיעי ניגש אלי משך אותי ואמר: "מה אתה מסתכל, זה רב גדול". אמרתי לו: "חבל, שלא הבאתי מצלמה וצילמתי את המחזה" (בזמנו לא היה פלאפון עם מצלמה). תוך דקה הכול נרגע שוב כאילו לא קרה שום דבר: הכול חזר להיות בהיר שמש זורחת. חזרנו להוציא את עצמותיו של הרב הקדוש.

הצדיק הרב ישעיה שטיינר הידוע כרבי ישעיה'לה מקרסטיר זצ"ל: נולד בשנת ה'תרי"ב (1852) בכפר זאבריו שליד סלובקיה. מייסדה של חסידות קרסטיר ואף שימש בה כאדמו"ר. אביו נפטר בהיותו בן שלוש. בגיל שנים-עשר אמו שלחה אותו לבית האדמו"ר רבי צבי הירש פרידמן מליסקא, אשר בהמשך מינה אותו למשמשו ונאמן ביתו. **לאחר פטירת רבו החל להתפרסם כ"בעל מופתים" ורבבות חסידים נהרו אליו. בחוגים רבים משתמשים כיום בתמונתו כסגולה נגד עכברים ולשמירה לכל מרעין בישין.** נפטר ב-ג' אייר ה'תרפ"ה (1925). חי כ-73 שנים. ציונו בקרסטיר.

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת הענטשא מרים. **אישתו:** מרת שרה (בת ר' יונה ווינשטוק ממאד). **רבותיו:** האדמו"רים ר' צבי הירש מליסקא, ר' חיים הלברשטאם מצאנז. **ילדיו:** ר' אברהם (מילא את מקום אביו כאדמו"ר, אך לאחר פחות משנתיים, ב-י"ח אדר א' ה'תרפ"ז [1927] נפטר). **מתלמידיו:** בנו, ר' אברהם. חתנו, ר' מאיר יוסף רובין. (שניהם שימשו כאדמו"רים בקרסטיר).

אירע פעם בשבת קודש בצילא דמהימנותא אצל רבינו, המיטות היו מלאות עד אפס מקום מרוב אנשים אשר באו אף הם לשבות בצילו, ביניהם נמנו אף אנשי צורה אשר לכולם נמצאו באיזשהי דרך מקומות לינה בביתו של רבינו. בין הבאים נראה היה אף איזשהו הלך 'תמהוני' אשר הגיע לשבות את שבתו אצל רבינו ממקום מגוריו אשר בכפר סערנץ, ודרש אף הוא מקום לינה ככולם, ואכן רבינו שש ושמח על המצווה, אשר נקרתה בפניו, ואף אץ לחפש לו מקום לינה ראוי לשמו.

רבינו אשר נהג בענווה ובפשטות מדהימה, **אשר עשה כל זאת בכבודו ובעצמו, שכן כל גבאי או משמש לא היה אצלו, אלא את כל הצרכיו והמועטות, כמו הצרכיו והאורחים המרובים, דאג באופן אישי.** כשדרכו של רבנו הייתה לסדר את האש"ל לאורחים הרבים, והרבנית הצדקנית יושבת הייתה לה כל היום במטבח, שם מבשלת הייתה תבשיל אחר תבשיל עבור אורחיהם הנכבדים והפשטים כאחד... אף מיועדנו אותו הלך 'תמהוני' לא נגרע חלקו מיתר אורחי הבית הנכבדים, ואף אצלו נראה היה רבנו, כשהוא מתרוצץ בין חדרי הבית, בתורו אחר מקום לינה ראוי לשמו עבור האורחים הנעלים.

אך כעבור בירור קצר נוכח הצדיק כי עתה כמות האורחים עברה את מכסתה, **וכי ייאלץ הוא עתה למצוא לאורחו הדגול מקום לינה בעליית הגג,** ושם הקצה לאורח מיטה מוצעת ויפן אל האורח, ויאמר אליו: "יש לי למעלה על הגג חדר מיוחד עבורך!"

האיש הלזה, כשומעו זאת, תחת אשר יודה לרבינו על רוב טובו וחסדו עמו, בטורחו להשיג חדר מיוחד עבורו, כעס על אשר כה 'זלזל' בו רבינו, ונתן לו לישון אך ורק בעליית הגג. והלה לא שלט ברוחו, **ובליל שבת קודש בעוד הכול נמים על יצועם, הדליק אש בחדרו והצית את בית רבינו במו ידיו. הנזק היה גדול ועצום ורב, ורק בנס השרפה לא פגעה בנפש.**

כל העיירה הייתה כמרקחה מעזותו הנוראה של אותו מזיק 'תימהוני', ויבקשו לעשות בו שפטים, אך היחיד שלא שת לבו לכל זאת, היה... רבינו, אשר לגודל צדקתו קרא לו לאותו הלך, והחל 'מתנצל' באוזניו, באומרו: "רואה אני, כי זקוק הנך לשמירה מיוחדת, הלכך בוא ותישן עמי בחדרי שלי". **'התרצה' הלה לרבינו, והסכים להזמנתו, ויישנו שניהם יחדיו!**

בנו ומ"מ של רבינו - הרה"ק ר' אברהם מקרסטיר זיע"א סיפר, שכשישב שבעה ל"ע אחר אביו רבינו זיע"א, נכנס יהודי, שהתגורר בכפר מרוחק, ואמר: "כעת יכול אני לספר: מנהל אני בית מרזח, והגויים נכנסים לשתות ולהשתכר, וזוגתי ובנותי היו עומדים להגיש את המשקה לנכרים, ואני הייתי יושב בחדר הפנימי לנהל את החשבונות וכו'. פעם נכנסה זוגתי בבהלה, וספרה לי, **שישנו איזה גוי שהשתכר מאוד. הגוי עמד ורקד, ותפס ביד בנותי והכריח אותן לרקוד עימו.**"

"מיד יצאתי בבהלה, וראיתי את המחזה הנורא, וברוב כעסי נתתי לשיכור מכה חזקה על פניו. **הוא נפל על הארץ, ראשו נחבט במדרגת האבן, ונשאר דומם על הארץ.** למזלי אף אחד כבר לא היה יותר בבית מרזח, אני ניגשתי אליו ומיששתי את דפקו, וראיתי שאין דופק ואין נשימה. תפסתי אותו וגררתי אותו אל מחסן המשקאות, נעלתי את הדלת, ומיהרתי לנסוע לקרעסטיר אל הרבי".

"כשהגעתי אל הרבי, סחתי לפניו את צרתי. כששמע זאת, גער בי ואמר: 'מניין לוקח יהודי כח זכות להרים יד ולהכות, ואפילו אם זה נכרי?'. לאחר מכן אמר לי, **'חזור לביתך ואמור לנכרי, שאני אמרתי, שבכוח רבותינו הקדושים הרה"ק מצאנז זיע"א והרה"ק מליסקא זיע"א הנני מצווה עליו שיקום וילך לביתו.**

"לא הרהרתי רבות, וחזרתי מיד לביתי, ואמרתי לגוי, את אשר ציווה רבנו. ומיד קם הנכרי כאילו התעורר משינה ארוכה, והחל ללכת לביתו, מגודל הפתעתנו מעוצמת הנס, הלכנו אחריו לחזות זאת בעינינו.

כשהגיע סמוך לביתו, עמדו כבר ליד הדלת אשתו וילדיו, הם דאגו לו ושמחו מאוד לראותו. כשהגיע סמוך לבית, הגיע במרוצה שור זועם, ורמס אותו למוות, לעיני משפחתו. כשחזרתי לקרעסטיר להודות לרבינו על הנס, הזהיר אותי: **'אם תספר זאת בעודי חי, זה יזיק לך ולי.** אך כעת אחר הסתלקות רבינו הקדוש, יכול וחייב אנכי לספר זאת.

סיפר הנגיד ר' מיכאל גאטליעב מאוהעל שפעם אחת בא לרבינו וביקש להתייעץ מכיוון שמסחרו במכירת גחלים, ועכשיו בא גוי אחד להתחרות בו. אמר לו רבינו בזה הלשון: "הקול קול יעקב, ענייני הקול שייכים ליהודי ולא לגוי". חלפו ימים מועטים בא הגוי לר' מיכאל וביקש ממנו, שיקנה ממנו הגחלים עם הכלים הנצרכים לזה, כי חזר בו ואינו רוצה להתעסק יותר בזה. (מי באר ישעיהו קרסטיר)

הפרידה של יענקל מהוריו, בדרכו לנסות את מזלו באמריקה הגדולה, היתה קשה ומרגשת. צפירת הרכבת קטעה אותה באכזריות. יענקל נופף להוריו לשלום ונבלע בין הנוסעים. כשהגיע לאמריקה הצטרף לקהילת יראים ושלמים. הוא שכר דירת-חדר קטנה באיסט-סייד היהודית במנהטן. עד מהרה גם מצא עבודה שפרנסה אותו בכבוד. כעבור זמן נשא לאישה בת-טובים כשרה. האיגרת ששלח להוריו אשר בהונגריה על הסתדרותו הטובה ועל נישואיו, שימחה אותם לאין-קץ. יענקל התברך בחריצות ובתפיסה מהירה.

הוא ידע לזהות הזדמנויות ולאחוז בהן ברגע הנכון. יום אחד קנה ממהגר סיני קשיש מיכבסה גדולה, ששכנה ברחוב המרכזי של השכונה. הוא הפעיל את המכבסה שעות נוספות והתאמץ לרצות את לקוחותיו. עד-מהרה נהפך המקום לעסק משגשג. ההצלחה לא סיחררה את ראשו. **הוא הוסיף לדבוק בדרך התורה והמצוות והכיר תודה לה' על הצלחתו. נזקים ידעו כי בביתו יזכו לתרומה הגונה. חייו של יענקל התנהלו על מי-מנוחות. נולדו לו ילדים והוא ניהל בית יהודי לתפארת.**

עד ליום שבו החלו העניינים להשתבש. **מול המכבסה שלו פתחו שני איטלקים צעירים מכבסה מתחרה.** השניים שכרו אולם רחב-ידיים ומילאו אותו במכונות-כביסה משוכללות ומהירות. רשימת לקוחותיו של יענקל החלה להצטמק. הוא חש כי יציבותו הכלכלית מתערערת והולכת. כעבור זמן רמזו לו האיטלקים כי מוטב לו לסגור את מכבסתו. עיניהם היו צרות בפרנסה המעטה שעדיין הניבה לו המכבסה. יענקל'ה היה אובד-עצות.

היהודי שהתדפק על דלת ביתו השכיח ממנו לשעה קלה את צרותיו. הוא נשא עמו דרישת-שלום חמה וטרייה מהונגריה. השיחה נתגלגלה עד שהגיעה גם לסיפור מצוקתו של יענקל. "שמע-נא", הציע הלה, **"ודאי שמעת על הצדיק רבי ישע'לה מקרסטי, שאליו אני קשור. בעוד כמה שבועות אשוב לפקוד את חצרו. כתוב 'פדיון-נפש' לצדיק ואני אמסרהו לו".** הרעיון קסם ליענקל, שעשה מיד כעצת אורחו.

חצי שנה חלפה מאז. הפרנסה הוסיפה להיות דחוקה והאיזמים תכפו וגברו. בוקר בהיר אחד שב מיועדו והופיע בביתו של יענקל. "ברוך שובך לצל קורת הרעועה", הכריז יענקל בחיוך עגום, שהבהיר את מצבו. "יש לי בשורות טובות בשבילך!", הכריז האורח, והוציא כיס בד קטן. **"הצדיק שלח לך קמיע. שמור בכיסך, לשמירה ולהצלחה. הצדיק הורה שלא תפתח את הקמיע עד שתחוש כי בא המועד המתאים".**

בימים הבאים ניסה יענקל לשאוב עידוד מברכת הצדיק ומהקמיע ששיגר לו, אף שידע היטב כי מתחריו זוממים דבר-מה. שני האיטלקים החליטו לפעול. **הם גייסו צעיר שחור בעל עבר עברייני עשיר והבטיחו לו מאתיים דולרים תמורת שריפת המכבסה של היהודי.** הצעיר הסכים וקיבל מן השניים הכוונה מפורטת ובכללה שם הרחוב, תיאור חלון-הראווה של המכבסה והחנויות הסמוכות לה. הם תחבו לידו שטר של מאה דולרים. "את היתרה תקבל לאחר הביצוע", אמרו.

בשעת לילה מאוחרת יצא הצעיר למשימה. בידו נשא מכל דלק גדול ובכיסו גפרורים. הוא חיפש אחר המכבסה, על-פי ההנחיות שקיבל, אך לא הצליח לזהות את המקום. כעבור שעה קלה החלו עצביו להתרופף. החשכה הסתירה מעיניו את מכונות-הכביסה שמעבר לזכוכית מדקה לדקה גברה עצבנותו.

בלית-ברירה טמן את המכל בפינה נסתרת והמתין לעובר-אורח. "אינך מכיר את המכבסה!?", תמה הלה, והצביע על מקומה המדויק. התפלא הצעיר על שלא הבחין בה קודם-לכן. אך הסתלק האיש מיהר הצעיר אל המיכל. הוא רץ אל המכבסה, ניפץ במהלומה עזה את השמשה הקדמית, והתיז את הדלק על מכונות-הכביסה. בתוך שניות הייתה המכבסה למאכולת-אש.

למחרת בבוקר הלך יענקל, כדרכו, להתפלל שחרית. לאחר התפילה, בלי לדעת על אירועי הלילה, פנה אל מכבסתו. ממרחק הבחין בכבאים ובשוטרים שמילאו את הרחוב. הוא רץ לעבר המכבסה. יענקל התקשה להאמין למראה עיניו. **המכבסה המפוארת של צמד האיטלקים הייתה לאפר. השניים התרוצצו בחוץ, חיוורים ועצבניים. יענקל מיהר לפתוח את המכבסה שלו, שלידה כבר המתינה קבוצת לקוחות.**

הסיפור המלא נחשף רק כעבור יומיים, לאחר שהמשטרה תפסה את המצית. הוא סיפר: **"התכוונתי להצית את המכבסה ממול וטעיתי בזיהוי המטרה", הודה. הוא, הסגיר גם את מזמיני ההצתה - בעלי המכבסה השרופה. בבת-אחת חזרו כל הלקוחות הוותיקים למכבסה של יענקל. מצבו הכלכלי שב ועלה מעלה. גם תרומותיו חזרו להיות נדיבות כבזמנים הטובים. מאז חלפו שנים ועדיין לא מש הקמיע מחיקו. יום אחד התבשר בצער על פטירת רבינו. יענקל סבר כי זהו "המועד המתאים" שעליו רמז הצדיק. כשפתח את הקמיע נעתקה נשימתו. על רצועת קלף זעירה הופיע הפסוק - "ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנוורים, מקטון ועד גדול, וילאו למצוא הפתח".**

○ בל ודחוק היו מנת חלקו של ר' פינחס. חנות המכולת הקטנה שהחזיק, ובה השקיע לא הניבה רווחים. להפך, מרובה הייתה ההוצאה על ההכנסה. הפסדיו הצטברו והלכו וחובותיו תפחו. זמן רב התרגלו ילדיו למחסור, ואף אשתו קיבלה את הדין באהבה. אולם השנים עברו, המשפחה גדלה. המצב נעשה בלתי-נסבל. "עד כמה נוכל אני והילדים לשאת את חרפת העוני?", שאלה אשתו. ר' פינחס נשא את עיניו לשמיים ואמר: **"מַאִין יָבֵא עֲזָרִי, עֲזָרִי מֵעַם ה'".** ולפתע עלה בדעתו, כי אכן רק לברכת שמיים הוא זקוק, הרי חנות יש לו...

לא-הרחק מהיישוב שבו התגורר שכנה העיירה קרסטור, שבה ישב רבי ישעיה שטיינר, הנודע בכינויו ר' ישע'לה קרסטור. סיפורי מופת שנקשרו בשמו היו שם-דבר בכל הסביבה. כעת החליט ר' פינחס לצעוד בדרך העולה לקרסטור, לחלות את פני הצדיק, אולי ירעיף עליו את ברכותיו ויתפלל להצלחתו.

החמימות המיוחדת, שבה התקבל אצל הצדיק הותירה את ר' פינחס נבוך מעט. הוא החל לתאר את מצבו, וחש כי הצדיק עוטפו באהבה, ומאזין לו רוב-קשב. כשסיים, הרים רבי ישע'לה את ראשו, ואמר: **"ר' פינחס בני, עזוב את העבודה בחנות ולך להתפרנס מתיווך דירות וקרקעות. ה' יהיה בעזרך".** ר' פינחס עמד מופתע. מעולם לא עסק בתיווך ואין לו שום מושג בתחום זה. אך הוא ידע, שאין להקשות על דברי הצדיק. הוא יצא מהחדר ושב אל ביתו.

לא עבר זמן רב ושמו של ר' פינחס נודע כסוחר נדל"ן מצליח. מיד לאחר שובו מקרסטור סגר את המכולת והחל לעסוק בתיווך בתיים וקרקעות. בכל עסקה שעשה האירה לו ההצלחה פנים, ור' פינחס העני נהפך לעשיר מופלג ועתיר נכסים. אשתו וילדיו היו עכשיו מטופחים ולבושים היטב, וגם ביתו השתנה לבלי-הכר. כשחלפה שנה מאז קיבל את ברכת הצדיק,

החליט ר' פינחס לעלות שוב לקרסטור ולהביע את תודתו. הפעם בא ישוב בכרכרה מכובדת, רתומה לסוסים אבירים, ועגלון צמוד הממתיך להוראותיו. "באתי להביע את תודתי העמוקה על הברכה שבירכני", אמר ר' פינחס לצדיק. "ברוך ה', מאז עשיתי כעצתו נהפכתי לעשיר גדול". הצדיק הביט בו בעיניים מאירות ושאל: "וצדקה אתה נותן?". לרגע התכרכמו פני האיש, אך מיד ענה: "ודאי. מעודי הפרשתי צדקה לעניים".

שתק ר' פינחס רגע והוסיף: "אבל, רבי, דבר אחד אכן מציק לי מאוד. אינני יכול לסבול את הצביעות, שרבים נוהגים בה. כשהייתי עני וחסר-כול, מעטים היו ידידיי. עתה נעשו פתאום הכול לקרובי ולידידיי. עני אחד מסביר לי, כי הוא קרוב-משפחתי, שכן סבו היה בן-דוד של אבי. וכך שני ושלישי ועוד רבים. הם למדו להחניף לי, אבל מטרתם אחת – כספי. קשה לי לתת כסף לבני-אדם כאלה".

הצדיק לא השיב, אבל קרא לגבאי. "הבא לכאן בבקשה דף נייר, נוצה וקסת דיו", אמר לו. בתוך מספר דקות היה הכול מוכן על שולחן הצדיק. ר' פינחס עמד משתאה, והנה הצדיק קורע את הנייר לפיסות קטנות. רבי ישע'לה פנה לר' פינחס: "אמור לי בבקשה את שמותיהם של היהודים המכובדים ויראי-ה' שבעירך". ר' פינחס עדיין לא הבין, למה דבריו מכאונים, אך מנה לפני הרבי את היהודים הזכורים לו, והרבי כתב את שמותיהם על פיסות הנייר.

כשסיים לכתוב את השמות אמר הצדיק: "אני מתכוון עכשיו לערוך הגרלה בין הרשומים בפתקים, מי מהם יזכה בעושר, שאתה סובל כל-כך ממנו". ר' פינחס החוויר. רק עתה תפס את משמעות העניין. הוא הבין כי בעוד רגע קט ישוב להיות עני מרוד, וכל עושרו יילקח ממנו. כשכל גופו רועד החל להתחנן לפני הצדיק ולהביע חרטה על מה שאמר. ארשת פניו של הצדיק נשארה רצינית. בעוד הוא מקפל את פיסות הנייר קרא לעברו: "בשביל מה יהודי צריך כסף, אם לא כדי שיוכל לתת צדקה לעניי עירו?!". כל פיסות הנייר היו מקופלות היטב ומוכנות לגורל. ר' פינחס פרץ בבכי ובלב שבור התחנן לפני הצדיק לתת לו הזדמנות לתקן את דרכיו. מעתה הוא מבטיח לפזר מהונו לכל נצרך.

בינתיים קרא רבינו לגבאי וביקש ממנו להביא כלי מתאים. בתוך כך אמר לר' פינחס: "רואה אני, כי אכן מתחרט אתה על התנהגותך ועל דבריך. אני מוכן להשתדל עוד פעם בעבורך. אכתוב גם את שמך על פתק ואכניס אותו לגורל. אם שמך יעלה בגורל, יהיה זה אות משמיים כי התקבלה תשובתך". הפתקים הוכנסו לכלי, והגבאי התבקש להוציא פתק אחד. ר' פינחס הביט בגורל, שפתיו רחשו תפילה, ובליבו הבטיח כי ישנה את דרכו וייתן צדקה ביד רחבה לכל נזקק. ליבו החסיר פעימה, כאשר מסר הגבאי את הפתק לידי הצדיק. רבינו פתח את הפתק וקרא: "ר' פינחס, זכית!". דמעות של אושר נקוו בעיניו. בהתרגשות ובהכנעה שמע את מילותיו המעודדות של הצדיק, כי מעתה ודאי ראוי הוא לעושר, וכי מהיום ידע לעשות בכספו אך טוב וחסד. כשנפרד מהצדיק, היה ר' פינחס אדם אחר, וכזאת הייתה גם התנהגותו.

אם ראשונים כמלאכים – המקבל הרב ראובן שלום שרבאני זצ"ל

הרב המקובל ראובן שלום שרבאני זצ"ל – נולד ב-י"ז אייר ה'תש"ד (1944) בירושלים. בבית של תורה ויראה צרופה גדל והתחנך במסורת בית-אבותיו הדגולים, שחינוכו מגיל צעיר לשקוד על התורה והעבודה. בנערותו התחנך בישיבת 'פורת יוסף', שם עלה ונתעלה במעלות התורה, היראה והלימוד והיה לאחד מבחירי הישיבה. זכה ללמוד עם גדולי התורה הספרדים. שימש כאבן שואבת לרבים שביקשו לרכוש מידיעותיו וחכמתו המופלגת. בגיל תשע-עשרה שנים בלבד כבר הוסמך לרבנות! שקדן וגאון נפלא.

בהמשך בשל הצורך בהקמת ישיבה לבני עדות המזרח, חבר לר' יהודה כהן ויחד פתח עימו את ישיבת 'אוהל מועד' בה למדו רבים כאשר רבינו שימש כמשגיח. בהמשך הקים יחד עם ר' יהודה את ישיבת 'יקירי ירושלים' ושימש מראשי הישיבה בה. הרביץ תורה ויראה לצעירים. עיונו היה מבעית.

מסופר כי בעת שהגאון בן ציון אבא שאול נכנס לנתיוחים וכד' היה ממנה את רבינו למגיד שיעור תחתיו, בעומק עיון הפשט. שיעוריו נמשכו כשלוש שעות רצופות. בבחירתו שינן כל כך הרבה פעמים את תלמודו, עד שהיה חוזר על שישים דפי גמרא בשעה. היה מחנך תמיד להנהגה ודרך ארץ, לחינוך מתוך שלוה ומאור פנים, לקדושה ולזכירת יום המיתה. העיד על עצמו שמעולם לא נשמע קול צווחה או צעקה בביתו!

בהמשך חלה ובחסידי ה' והתפילות הרבות, החלים בניגוד לדברי הרופאים. גאון בנגלה ובנסתר. צדקתו ויראתו היו עצומים והקרין זאת על כל רואיו. **בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא.** ראה כל תלמיד כבנו היחיד. בשנתו האחרונה התנייד על כסא גלגלים בשל השיתוק ברגליו. למרות הסבל והייסורים שהיו מנת חלקו, מאור פניו לא מש ממנו. נפטר בשבת קודש בשעת המנחה רעוא דרעווין, ג' אייר ה'תשע"ז (2017). חי כ-73 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

סבא (מצד אביו): המקובל ר' יהושע. **אביו:** המקובל ר' יוסף חיים. **אמו:** מרת סול שולמית (לבית טלווי). **אשתו:** מרת דליה (בת ר' יעקב סודרי- מראשי העיר חיפה).

מרבתי: חכם ר' עזרא עטיה, חכם ר' מנצור בן שמעון, חכם ר' עמרם אזולאי, חכם ר' יהודה צדקה, חכם ר' ששון מזרחי, חכם ר' יוסף עדס, חכם ר' אפרים הכהן, חכם בן ציון אבא שאול. **בניו:** ר' יעקב (ראש ישיבת 'אוצרות התורה' בבני ברק), ר' יהושע (ר"מ בישיבת 'קול תורה' בירושלים), ר' אלחנן ור' אליהו (מחשובי הלומדים בבית וגן בירושלים). **חתניו:** ר' ישראל פתאל (ר"מ בישיבת 'יקירי ירושלים'), ר' דניאל אשכנזי מביתר ור' פנחס דניאל. **גיסיו:** ר' בן ציון אבא שאול (ראש ישיבת 'פורת יוסף'), ר' ניסים טולידנו (ראש ישיבת 'שארית יוסף').

בצעירותו התארח אצל ידידו, שהיה חתן חדש. הייתה זו השבת הראשונה שעשו בביתם אחרי החתונה. אשת החבר הכינה לסעודה מאכל עם קישואים, ורבינו היה רגיש למאכל זה, ולמעשה עצם הרחת המאכל גרמה לו בחילות. בנוסף, מאכל זה היה מלוח בצורה מוגזמת ואף חברו, החתן, לא יכל לאכול ממנו, אלא טעם מעט והניח את הצלחת כמות שהיא.

אולם רבינו שלא רצה לבייש את בעלת הבית, הכריח את עצמו ואכל את כל הצלחת, ולאחר מכן גם שיבח את בעלת הבית על מאכליה הערבים, וגרם לכך שנשאל האם יחפוץ בצלחת נוספת, והשיב בחיוב. והכריח את עצמו לאכול גם את הצלחת השניה עד תומה. למחרת, שכב במיטה מרוב חולשה וחולי.

אחד מנכדיו שהגיע פעם לביתו בליל בדיקת חמץ, התבקש על ידי רבינו להביא את השקית הנמצאת בביתם. כמובן שהוא הזדרז לקיים את שליחות הסבא, כשהוא תוהה בליבו, מדוע ציווה אותו להביא את השקית בעיתוי הזה, מה 'בוער' כל כך בשעה דחוקה זו של בדיקת החמץ להביא את השקית?

עוד בטרם מילא את שליחותו נשאל על ידי הסבתא: "שוב הוא מבקש את השקית? מה בוער לו כל כך לשרוף את התעודות?". הנכד התפלא, באלו תעודות מדובר ומדוע הסבא מבקש לשרוף אותם? והסבתא השיבה: "אלו תעודות ההסמכה לרבנות של סבא. הוא קיבל אותם בהיותו כבן תשע-עשרה שנים בלבד! ותעודה נוספת אותה קיבל לאחר מכן".

"לא זו בלבד שהוא לא הסכים מעולם לתלות את התעודות הללו על הקיר, הוא מקפיד מאז ומתמיד לאחסן אותם רק בביתם. מעבר לכך, מדי שנה הוא מבקש מחדש להוציא אותן כדי לשורפן יחד עם החמץ, מכיוון שהוא טוען שמדובר בגאווה ותו לא. אבל אינני מסכימה והוא מכבד את רצוני".

על שולחנו סעדו מדי שבת עשרות בחורי ישיבות, ללא הזמנה על אף העובדה כי ביתו היה קטן ביותר. כל אחד מהבחורים היה יוצא עם פס עוגה, כדי שלא יצא בידיים ריקות. רבינו חש את יום הפטירה בכל ימיו, ובשיחותיו הרבה לתאר איך ירד לקבר בבוא היום בו יתבקש לבית-עולמו.

פעם אחת נכנס לשיעור ואמר: "יש כאן בחור שעובר על תקנון הישיבה ולומד שיעורי נהיגה. אני רואה שהדבר מסוכן מאוד בעבורו, והוא או חלילה ייהרג או יהרוג, שידע שהזהרתי אותו!". אותו בחור התעלם מדברי רבינו ולבטח חשב שאחד התלמידים הלשין על מעשיו ולכן רבינו מבקש להפחידו בדבר. הלה לא שעה לדברי רבינו, המשיך ללמוד ובסיומו של עניין עבר את הטסט וקיבל את הרישיון המיוחל. לא עברה שנה והלה ניגש אל רבינו בדמעות וסיפר שעשה תאונת דרכים והרג אדם רח"ל בדיוק כפי שחזה רבינו.

הגאון הרב אריה לייב צינץ זצ"ל הידוע בכינוי מהרא"ל ו'הגאון מפלאצק' - נולד בשנת ה'תקכ"ח (1768) בעיירה פינטשוב שבפולין. בילדותו התייתם מאביו וכפי הנראה גדל בבית דודו, ששם משפחתו היה 'צינץ'. בנעוריו נסע לפראג (צ'כיה) ובגיל 18 התפרסם כעילוי. בשנת ה'תקנ"ג (1793) עבר לפרשבורג ובשנת ה'תקנ"ה (1795) התחיל לכהן כאב"ד בפלוצק (פולין). ומכל העולם הופנו אליו שאלות הלכתיות. במשך כשנתיים כיהן כאב"ד בצ'כנוב. בהמשך כיהן כרב ואב"ד בערים נוספות: טשכנוב, מאקובי, נאשלאסק, פולטוסק. בשנת ה'תקפ"ח (1828) עבר להתגורר בוורשה עצמה. שם סירב לכהן כאב"ד. ייסד ישיבה ותלמידים רבים נהרו אליה. שימש כרב, דיין, פוסק ומחבר ספרים תורניים רבים. **גאון בנגלה ובנסתר. חריף. בין גדולי הדור ששיבחוהו והעריצוהו: הגאון ר' יחזקאל לנדא (בעל ה'נודע ביהודה'), ר' עקיבא איגר. נפוץ היה כינויו ר' לייבוש חריף. לפני פטירתו הבטיח כי מי שישתדל בהדפסת ספריו- יהיה הצדיק למליץ עבורו אם יהיה לו זכות. ואכן, רבים מהתורמים להוצאת ספריו רואים ישועות מופלאות. באשדוד הוקם 'מכון מהרא"ל צינץ' להוצאת ספריו. נפטר ב-ג' אייר ה'תקצ"ג (1833) בעיר מאקובי. חי כ- 65 שנים.**

אביו: ר' משה אייבשיץ. **בנו:** ר' אהרן. **חתניו:** ר' אברהם שייסקס מבריסק, ר' אורי פיבל מרגלית ור' מאיר צ'כנוב. **מתלמידיו:** אדמו"ר ר' יצחק מאיר אלטר מגור (ה'חידושי ה"ר"ם), ר' אברהם לנדא מטשכנוב (ה'בית אברהם'), ר' יעקב גזונדהייט (הרב של וורשה ומח"ס 'תפארת יעקב'), ר' שמואל אבא מזיכלין, ר' אהרן שמחה פיליצר מגומבין (ה'רשפי אש'), ר' יוסף פרנקל מפלונסק. **מספריו:** **איילת אהבים-** מסכת כתובות **יגרש ירחים-** מסכת גיטין **יגור אריה-** חולין **יעלת חן-** שו"ת ש"ע אבן העזר **ימעייני החכמה-** מסכת ב"מ **יפני אריה ישמחת יום טוב-** מסכת ביצה **יגט מקושר-** הלכות גיטין **יחידושי מהרא"ל-** יורה דעה **יטיב חליצה-** הלכות חליצה **יטיב קידושין-** שו"ע הלכות קידושין **יין המשמח-** הלכות יין נסך **ימגן האלף-** הלכות פסח **ימקצוע בתורה-** הלכות הלואה **ישם חדש-** הלכות חדש **ימשיבת נפש-** שו"ת **ימהרא"ל-** שו"ת **יברכת השיר-** הגדה של פסח **ימלא העומר-** על התורה **יקומץ המנחה-** דרשות.

להלן סיפורי ישועות, שנשלחו להנהלת מכון מהרא"ל צינץ לאחר שזכו לתרומה לשם הוצאת ספריו הצדיק: ב' ו. מנתניה התקשרה לספר **ששבע לאחר שהתחילה לתת את ההוראת קבע שתרמה כדי למצוא זיווג לבנה, הגיעה הצעת השידוך, שאכן התגשמה בסוף.** גם אחד האדמו"רים החשובים שליט"א המליץ למשפ' ח. לתרום למכון, לאחר שבנם התעכב זיווגו זמן ארוך, **ובתוך שבועיים מיום התפילה על הציון התארס בנו.** **ר**בים גם זכו בזרע בר קיימא לאחר שנות המתנה וציפיה רבות, כך משפחת א. לא זכתה להיפקד שנים רבות, והסבתא גב' אסתר שמעה על הסגולה והמליצה להם לתרום, **ואכן נפקדו באותו החודש ונולדה להם בת בפורים** וקראו שמה אסתר על שם הסבתא, שגלגלה לפיתחם את הישועה. עוד תורמים התקשרו **לבשר על פקידתם בתאומים לאחר 17 שנה!** שהיה ביתם ריק סוף סוף זכו בישועה, וכן רבים נוספים.

הרב ב. שליט"א נסע לחו"ל לגיוס כספים עבור הכולל שהוא עומד בראשותו. לפני הנסיעה תרם סכום כסף להצלחה, וכשהגיע לשם נודע לו, **שהגביר פטרון הכולל התורם העיקרי הפסיד השנה סכומי עתק ואין לו מעשרות, ולא יתן לו כלום.** למרות זאת ביקש להיפגש עם הגביר. תאריך הפגישה נדחה מיום ליום על פיבקשת הגביר עד שבסוף נקבעה לו פגישה והגביר למרות מצבו הדחוק נתן לו תרומה כפולה! כשראה את תאריך הפגישה לבו החסיר פעימה, התאריך היה ג' אייר, יום פטירת רבינו זיע"א, ויהיה לפלא!

אם אחת התקשרה למכון לספר שתרמה סכום בשנה שעברה לאחר שבנה התחיל להידרדר בלימודיו בטענה שאין לו חשק ללמוד. מיד לאחר שתרמה הילד פתאום הרגיש ישוב הדעת וחזר ללמוד ביתר שאת. מאז ועד היום היא תורמת בקביעות ורואה נחת מילדיה ב"ה.

מספר התורם י.ק. מפתח-תקווה, שיש לו הוראת קבע למכון, ובשנה שעברה לקראת ההילולא הכין את ה'פיתקא" בה רשם מספר שמות של אנשים המצפים לישועה כל אחד בעניינו. משום מה נשתכח הדבר ממנו ולא שלח את הפיתקא, לאחרונה הם מצאו את הפיתקא בבית מונחת בארון הספרים. **הוא ומשפחתו עברו על כל שמות האנשים שהיו רשומים שם, ולמרבת הפלא, הם שמחו להיווכח, שבמהלך השנה האחרונה ברוך ה' כולם נושעו!**

מש' ס. מנהריה, לא זכו להיפקד בילדים שנים ארוכות. בהיותם מבאי ביתו של הצדיק ר' דוד אבוחצירא שליט"א, הוא ייעץ להם "תשתדלו בהדפסת ספרי המהרא"ל צינץ". הם נדבו סכום להדפסת אחד מספרי המכון, בהידור רב, והפצתו חנים בבתי המדרש. משפחת ס. לא הסתפקו בכך, אלא זיכו עוד כמה מבני המקום, שחפצו גם הם ב'מליץ ישר' מלמעלה. **תקופה קצרה לאחר שהתחילו לסייע למכון, והם נושעו בבן זכר.** אנשי המכון השתתפו בשמחת הברית כאורחי הכבוד, והצדיק רבי דוד אבוחצירא שליט"א כובד בסנדקאות.

מש' ת. המתניה גם היא שנים לא מועטות לבשורות טובות, שמעה את דבר הישועה, ונדרה ב-ג' באייר ביום ההילולא של רבינו סכום להדפסת הספרים, ונערכה עבורם תפילה ליד ציונו הקדוש בפולין. לאחר כתשעה-חודשים התבשרו כולם על לידת הבת בשעה טובה. **כאשר התקופה לוותה בניסים גלויים בכל ענייני הבריאות.** כולם הרגישו במוחש, איך יש להם "מליץ ישר" מלמעלה לאורך כל הדרך

ירון ד. מרחובות כותב בהתרגשות רבה לאחר שציפה שנים רבות לילד, בדיוק כאשר חתם על הוראת קבע למכון - כעבור פחות משנה חבק בן. כאשר בישר למשפחתו וכל סביבתו על הנס הגדול, אחד החברים גם הם זוג שהמתינו זמן ניכר לזרע של קיימא, מיד חתמו גם הוראת קבע, ואף הם למרבה הפלא נושעו מיידית! "אין לנו מילים לתאר את השמחה והאושר שאנחנו חשים ורצינו לכתוב לכם זאת!".

מעשה באחד שרצה לנסות את רבינו. באחת השבתות כאשר רבינו היסב בסעודת מצווה העמיד לפניו משקה בכוס בלתי טבולה. רבינו נטל את הכוס, ותיכף שמטה מידו והניחה על השולחן. כששאלו אותו מדוע מסרב לשתות, ענה ואמר: "**הכוס אינה טבולה**". וכשהבחין שהמענה עורר את התפעלותם של הנוכחים **בראותם בזאת גילוי מפעים של רוח הקודש ברורה** הצטדק והסביר: "אין זה רוח הקודש, רק כשהרמתי את הכוס, לא יכולתי לצייר לפני את שם הוי"ה הקדוש... הבנתי, שפגם יש בכוס, והיא איננה טבולה".

כשבאו להעיר את הגאון פעם באישון לילה ולבקשו בדבר ישועה ורחמים אודות אשה אחת המקשה ללדת, התיישב ללמוד בהתלהבות קודש סוגיא מוקשית בגמרא שנזדמנה לפניו, ולאחר שיישב קושיית התוספות במקום, בטוב טעם ודעת, נעמד מכסאו בהרימו ידיו למרום בתפילה ותחנונים, פתח ואמר: "ריבונו של עולם, בזכות שהתרתי עתה את הגמרא מקושיית התוספות, כן תתיר את האשה הזאת, פלונית בת פלונית, מקושי לידתה"... ואכן תפילתו הקדושה לא שבה ריקם, ועד מהרה באו להודיע על דבר הישועה...

מחמת שהשתדל להצניע ככל הניתן את עובדת התעסקותו ברזי עולם, אסר איסור מוחלט על תלמידיו ובאי ביתו להציץ בכתביו. ארון מיוחד היה לו, מסוגר תמיד במנעול, שם הטמין את הכתבים בקבלה. את מפתחות הארון נשא עימו, ולאף אחד לא הייתה גישה אל המונח בארון, אולם ידועה העובדה שהיה מרגיש במקום המצאו אם אי מי מפר את הוראתו ומעיין בכתביו ללא רשותו.

פעם שימשו בחור בר אוריין, הלה, שהיה יודע ספר. הבחור השתוקק מאד לדעת מה נמצא בארון הזה. הוא הצליח להשיג מפתח מתאים לארון והמתין לשעת הכושר שרבינו לא ישהה בקרבת מקום. עלה בדעתו להציץ בתכולת הארון בשעת תפילת שחרית. בזמן שרבינו היה באמצע ברכת יוצר אור הבחור פנה לבית רבינו הסמוך לביהמ"ד. **כאשר רצה לפתוח את הארון, הופיע רבינו לפתע עטוף בטלית ותפילין, והביט בו והבחור כמעט התעלף מרוב אימת רבו.**

כבן שישים וחמש שנה היה הגאון כשהחזיר נשמתו ליוצרה. זמן מה טרם פטירתו, כאשר שכב על מיטת חוליו אין אונים, הרים פתאום ראשו ושאל: "**מה מחפש הזקן שם ליד ארון הספרים?**", הסובבים אותו לא הבינו כוונתו, **כי לא ראו כל איש עומד שם.** לאחר מכן שמעוהו אומר: "**מה ההבדל, כאן ללמוד, שם ללמוד?**"... וביקש שיתנו לו חתיכת נסר, ורשם עליו בשארית כוחותיו: "מי שישתדל ויסייע בהדפסת ספריו, יהיה לו למליץ בעולם העליון", ונתן הכתב בידי תלמידו הגה"ק בעל 'חידושי הרי"ם', שנזכר שם באותו מעמד. כן רשם אז את נוסח מצבתו. אחד מתלמידיו, שעמד שם בשעת מעשה, הרהיב והביע לפניו קצת תמיהתו על כך: 'מניין לו להבטיח הבטחה נפלאה זו למשתדלי הוצאת ספריו?', והשיב לו רבינו: "**סוחר אינו תולה שלט, המכריז על סחורתו, אם אין לו סחורה למכירה**"...

יפר ר' מנחם מנדל ראדזינר תלמידו שעסק בסידור ובהדפסת ספרי רבינו: היה מקום אחד שנכתב **בר"ת והראו לכמה לומדים, ואין פותר אותם** וחשבו שלא להדפיס העניין הזה, ובאין מי שיבין הכוונה. ובלילה בא אליו רבו בחלום והעביר באצבעו על הכתב ואמר כמה שורות בסדר, **ובכלל זה גם הר"ת אמר מפורש.** ובבוקר רץ אל תלמידו הגאון ר' זנויל קלעפפיש ואמר לפניו הכוונה, שנתוודע ברבו המחבר בחלום ויהי לפלא.

יפר הגאון רבי מנחם מנדל ראדזינר, כי פעם אחת נשברה צלעו וציווה הרופא המפורסם חוואט למהר לעשות לו ניתוח והוא לא חפץ, עד שיקיים ביום א' של סוכות מצוות סוכה ולולב ואז יסכים לעשות את הניתוח ולקחוהו עם מיטתו לסוכה, בליל א' של סוכות בא אליו רבינו בחלום ומשמש בידו על מקום השבר כמה פעמים ואמר אליו: "**אין מה לדאוג, אין זה כלום**". ביום למחרת בא הרופא לבדוק את החולה והשתומם ושאל בפלא: "**מי היה כאן אצל החולה, הלא הכל כמעט התרפא ואין צורך עוד בניתוח!**".

הגאון הרב משה חורב זצ"ל- נולד בחודש אדר ב' ה'תשכ"ב (1962). מזרע קודש משפחת חורי מהאי ג'רבה. שושלת יוחסין המגיעה עד הרב הגדול והקדוש חסידא קדישא ופרישא רבי רחמים חורי זצ"ל (שעל פי המסורת נגלו לו מלאכים בהקיץ, ופעל לבטל גזירה קשה שהייתה באי ג'רבה). כבר משחר נעוריו עמדו רבותיו על כישרונותיו הברוכים, זיכרונם הבהיר וגאונותו המפליאה. למד בישיבה התיכונית בכפר מימון. לאחר מכן למד בישיבת 'כסא רחמים' ובהמשך אף כיהן כר"מ בישיבת 'כסא רחמים' בבני ברק שנים רבות. זכה להערכתם של רבים מגדולי ישראל, בהם מרן שר התורה הגאון ר' חיים קניבסקי.

שקידתו בתורה הייתה יומם ולילה מופלאה. בדרך, בשעת האוכל, במדרגות, במעלית וכו'. גאון אדיר. ענוותן מופלא. **שלט ממש בכל התורה כולה בלא גוזמא - ש"ס בבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, מכילתא, מדרשים, זוהר וכו', בבקיות אדירה ובלתי נתפשת.** מי שזכה לשמוע ממנו שיעור או שיחה, היה נפעם ומשתומם מול בקיאותו המדהימה בכל התורה. העיד מרן הגאון ראש הישיבה, ר' מאיר מאוז: "הרב היה זוכר את כל התלמוד, התנ"ך והמדרשים מילה במילה!". נפטר ביום שבת קודש ג' אייר ה'תשע"ז (2017) לאחר מחלה קשה. ציונו בבית החיים פונביץ' בבני ברק. נטמן ליד קברו של רבו הגאון רבי משה הלוי זצ"ל. חי כ-55 שנים בלבד.

אביו: המקובל הגאון ר' ברוך חורי (כונה 'המקובל משרשרת'- המקובל ר' מרדכי שרעבי העיד כי מדובר בנשמה גבוהה ונקיה, שפעם ראשונה באה לעולם). **אימו:** מרת שושנה (בת הרב החסיד רבי מנחם סופר). **מרביתיו:** הגאון ר' משה הלוי, הגאון ר' מאיר מאוז, הגאון ר' יצחק ברדא. **מתלמידיו:** ר' אליהו מאדאר, ר' אביה חדוק, ר' אביחי סעדון (עורך העלון 'בית נאמן'), ר' תומר בוכריץ. **ילדיו:** חמישה ילדים. **מספריו:** **משה ידבר** **אור החמה**- לקט מספרי חכמי תונס וג'רבה על התורה **שלושה גביעים**- כללים משלושה גאוני אשכנז (התוספות יום טוב, הרש"ש ומהר"ץ חיות) **כתר תורה**- כללים מבעלי התוספות בכל הש"ס **יתורה מסיני**- חידושים על התורה **צפנת פענח**- דברים הצפונים המובאים בש"ס, חידושים על הש"ס וההפטרות ועל התהילים. כמו כן השאיר בכתובים עוד הרבה מאוד חידושים, על הש"ס, התורה, ותשובות בהלכה.

להלן סיפורים המעובדים מתוך מאמר שכתב לזכרו הרב תומר בוכריץ שליט"א- בצעירותו רבינו היה מגמגם. אבל מי שהשתתף בשיעורי רבינו ראה כי דבריו קולחים מפיו. אם כן, כיצד אירע הנס? רבינו עצמו סיפר לתלמידו ר' אביה חדוק, כי פעם אחת קרא בתמימות את איגרת הרמב"ן וראה שבסופה עזמו מן השמיים כאשר יעלה על ליבך לשאול". וביקש לדבר כאחד האדם ועלתה בידו, ומאותו הזמן סר ממנו הגמגום. ויהי לפלא!

באזכרת השבעה סיפר בנו ר' שלמה, שתמיד כשהיו בשולחן שבת גולשים לדבר על אנשים, תיכף היה רבינו מעביר נושא, לחידושים ודברי תורה. שבת אחת בחודשיו האחרונים כשהיה חלש ולא היה בכוחו לבוא לשולחן שבת, שכב הרב בחדרו במהלך סעודת השבת. אולם לקראת סוף הסעודה, התאמץ לבוא לשולחן על מנת לשמוע דברי תורה על הפרשה מבניו. תוך כדי התגלגלו הדברים לדיבורים שיש בהם שמץ של לשון הרע. לפתע הבחינו בניו בדמעות הזולגות מעיניו של אביהם. מיד הם נחרדו, שכן החיוך הנצחי לא מש מפני אביהם ועתה הוא בוכה. הם שאלו את רבינו למעשיו והוא השיב: **"דבר שנזהרתי בו כל חיי, כעת לפני הסוף, רוצים להכשיל אותי בו"**.

י'דיעותיו בתורה היו עצומות. סיפר הרב צבי כהן: "יום אחד השתתפנו בשיעורו של ראש הישיבה. לפתע שאל הרב: 'היכן מוזכר במשנה שמשענת הסוס על רגליו ומשענת החמור על ידיו?'. באותו הרגע ענה רבינו: 'במסכת זבים פרק ד' משנה ז'. ראש הישיבה נהנה ואמר לכולם: 'אשרי הישיבה שזכתה בעליו כזה, שיועד ובקי בש"ס בצורה נפלאה'".

מהרבה שמחתו של רבינו כשהגיע יום אחד אל בית הגאון הצדיק מרן ר' חיים קניבסקי, ואמר לו כי השתמש בספרו כדי למצוא כלל מסוים בתוספות, והוסיף ואמר: "הספר יפה מאוד וערוך בצורה טובה מאוד". (תורה מסיני- שמות עמ' צ' בהערה)

רבינו התגלה בחלום הלילה אל בתו ואמר לה: "בתי, תדעי לך שדין שמים קשה מאוד, וב"ה יצאתי ממנו זכאי, ותפשו אותי על דבר אחד, שקראתי פעם אחת תהילים ללא ברכות התורה. אך הסכימו להעביר לי על זה, היות שהייתי מעביר על מידותי".

ויפר הרה"ג ר' אביה חדוק סיפור שהתרחש בחוה"מ סוכות ה'תשע"ו. רבינו דרש בשכונת רוממה בירושלים, וכולם התפעלו מבקיאותו העצומה. לאחר הדרשה בא אליו יהודי אחד וביקש ברכה עבור בנו, שכבר נשוי שבע שנים ללא ילדים. בירכו רבינו באריכות, ועוד בחודש תשרי ה'תשע"ז נולדה לבנו בת.

פעמים רבות סופר על ישועות שנושעו אנשים שתרמו להפצת ספרי 'אור החמה'. עקרות שנפקדו, עסקים שהתאוששו וזיווגים לרווקים. התורם היה משלם עבור כמות של סטים אותם היה מחלק בעצמו או שרבינו בעצמו היה דואג להפיץ אותם בבתי מדרשות ובתי כנסת. רבינו שם את ידיו עליו ומברכו בברכה ארוכה משולבת בעשרות פסוקים, ומחזקו באמונה שלימה שזכות חכמי תונס וג'רבה, שחידושיהם יתפרסמו על ידו, תעמוד לו לישועה קרובה. (בהרבה מהחידושים הוסיף נופך משלו וקראם בשם 'אור משה'). במהלך ימי השבעה, בין המנחמים הגיע זוג עם עגלת תינוק, ואמרו לבני ביתו של הרב, שהתינוק הוא מברכת הרב, לאחר שתרמו להוצאת כמה סטים של ספריו 'אור החמה'.

רבי יוסף דב הלוי סולביצ'יק (הראשון) המכונה ר' יושע בער או 'בית הלוי' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"פ (1820) בנוסוויז. בילדותו למד בת"ת המקומי של ניוסוויז. בהיותו כבן 10 נסע לוולוז'ין, שם למד אצל מלמד פרטי עד הגיעו לגיל 13. עם היכנסו למצוות התקבל כתלמיד בישיבת וולוז'ין, שם למד עד חתונתו. לאחר שנסמך להוראה, החל למסור שיעורים בישיבה במינסק. שמו יצא בעולם התורה עד שנקרא 'השאגת אריה השני'. בשנת ה'תרי"ד (1853) החל לשמש כמשנה לראש ישיבת וולוז'ין (הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין). בשנת ה'תרכ"ה (1864) התמנה לרבה של העיר סלוצק. בשנת ה'תרל"ה (1875) התפטר מהתפקיד בעקבות מחלוקת עם פרנסי העיר. בשנת ה'תרל"ט (1879) החל לשמש כרבה של העיר בריסק בליטא. שיטת לימודו הייתה בחריפות ובפלפול. התפרסם בענותנותו המופלגת וחרדתו הרבה בכל דקדוקי ההלכה. בעל צדקה וחסד. האמת הייתה נר לרגליו. נפטר ב-ד' אייר ה'תרנ"ב (1892). חי כ-72 שנים. ציונו בבריסק. בנו, ר' חיים מילא את תפקידו כרבה של בריסק.

סבא (מצד האב): ר' יוסף (אב"ד קובנה). **אביו:** ר' יצחק זאב. **אימו:** מרת רבקה (בת ר' משה כהנא שפירא, רבה של ניוסוויז). **נשותיו:** בת חסיד חב"ד מבבורויסק (זיווג ראשון- התגרש לאחר שנה כשכבר הייתה להם בת), מרת צירל (זיווג שני- בת ר' יצחק עפרון מוולוז'ין), מרת אסתר ביילא רובינליט (זיווג שלישי- בת ר' משה אליעזר טמקין מוורשה). **מרבותיו:** ר' שמשון פרסקי, ר' איצ'לה מוולוז'ין, ר' שלמה קלוגר. **מתלמידיו:** בנו, ר' חיים. ר' יחיאל מיכל וולפסון (מח"ס 'שפת הים'), ר' זלמן סנדר שפירא, ר' נח רבינוביץ, ועוד רבים. **ילדיו: מאשתו הראשונה-** בת. **מאשתו השנייה-** ר' אברהם ברוך (רבה של סמולנסק), ר' חיים (רבה של בריסק), מרת שיינדל (נישאה לר' אריה קרייס מסלוצק), מרת רעלקא (נישאה לר' חיים יצחק פוקר מיאסי). **מאשתו השלישית-** ר' שמחה, מרת פשא רבקה (נישאה לר' שמואל יצחק יפה). **מספריו:** **בית הלוי- שו"ת.** על הש"ס רמב"ם, דרשות על התורה והמועדים **יד הלוי- מוסר.**

כאשר רבינו גירש את אשתו הראשונה. הוא דחה בתוקף את נדיבות ליבו של חותנו, שהבטיח לתת לו, אם יסכים להתגרש. יתר על כן, גם אחרי שנכנע לגורלו ונתן גט לאשתו, לא רק שמאין לקחת כסף פיצויים מחותנו, אלא גם לא לקח איתו כל חפץ שקנה חותנו, פרט לטלית. משום כך נותר בלא פרוטה למחיה. והנה איש מעשירי העיר בבורויסק הציע לפניו, שילמד עם שני בניו המבוגרים שלוש שעות ביום גמרא ודינים, ותהיה משכורתו - **שלושה רובל כסף לשבוע, בנוסף למגורים עם מזונות ומלבושים**, אולם רבינו סירב.

הגיע אליו גם ידידו הגאון רבי ברוך מרדכי אטינגא זצ"ל, רבה של בבורויסק, כדי לשכנעו שיסכים לקבל את הצעתו של העשיר וללמד רק ל מספר חודשים. אך רבינו סירב. ר' ברוך מרדכי **חשב כי רבינו לא רוצה ללמד תורה את בני העשיר מאחר ו'אינו לפי כבודו'**. על כן העיר: "להיות מלמד גמרא ודינים, אין בכך משום פחיתות הכבוד! גם ר' חיים מוולוז'ין הוסיף אחרי חתימתו את הכינוי 'מלמד', להגדשת תוארו ותפקידו". השיב לו הצדיק: "זקני רבי חיים מוולוז'ין היה מלמד תורה לבני עניים, ואף פרנס אותם משלו, שכן מהם תצא תורה בישראל. אבל כבודו מציע לי שאהיה 'מלמד' לבני עשירים, והם יפרנסו אותי, וחוששני מאד, שהתורה שאלמדם בנערותם, תהפוך להם לרועץ בגדלותם לנגח את הרבנים היושבים על מדיו!". ואולם רבה של בבורויסק לא שוכנע מדבריו והמשיך להפציר בו ולשדלו, שיענה בחיוב להצעת העשיר ללמוד עם בניו. **כשראה הגרי"ד כך, גמר אומר לגלות לו את הסיבה האמיתית, מדוע אינו רוצה ללמד את בני אותו עשיר וכך אמר:**

"סבורני שהעשיר הלזה, אין טובת בניו לנגד עיניו, ואין כוונתו לשם שמיים! שכן מתחרה הוא עם חותני במסחרו, וגם שונא הוא לו, חוששני, ויש רגלים לדבר, שכל רצונו לעכבני בבורויסק ובביתו דווקא, **אינו אלא כדי לקנטר בזה את חותני ולנקום בו ובמשפחתו, ואין אעשה הרעה הגדולה הזאת לגרום להם ביזיון ועלבון ולעבור על "לא תעמוד על דם רעך"**." כעת נוכח רבה של בבורויסק לראות, עד היכן מגעת צדקותו של רבינו, ולא הוסיף עוד לדבר אליו בעניין זה. (הראשון לשושלת בריסק)

בספר 'דרך שיחה' הובא סיפור מופלא המלמד אותנו על רוח-קודשו של הרב, כיצד חזה בעיני רוחו, דברים נסתרים. **עם זאת ניסה ככל האפשר בגודל ענותנותו לכסות על ידיעתו הפלאית.** הגאון רבי חיים קניבסקי סיפר: הייתה אשה עגונה, שבעלה נעלם ולא ידעה, אם הוא חי או שמא השתמד ח"ו. באה האשה לפני רבינו ואמר לה: "במה אוכל לעזור לך?". אמרה האשה: "רבי, רק תאמר, אם הוא חי". ענה לה: "הוא חי!". שוב שאלה: "רק תאמר, אם הוא השתמד". השיב: "לא!" ושוב שאלה: "רק תאמר לי, האם יחזור". ענה לה: "הוא יחזור!".

לאחר זמן מועט, אכן חזר הבעל בריא ושלם, התפעלו מקורבי הרב מגודל המופת ומרוח הקודש. כאשר ראה זאת, אמר להם בענותנותו: **"אין בזה שום מופת כלל! מה שאמרתי, שהוא חי, הוא משום שכל אדם הוא בחזקת חיים, כל עוד לא הוכח אחרת. ומה שאמרתי, שלא השתמד, משום שכל אדם יש חזקת כשרות. ומה שאמרתי שישוב, משום שאם הוא חי ובחזקת כשרות, מדוע שלא יחזור?"**

עד כמה שלט הרב בכל איבר בגופו נוכל ללמוד מהסיפור המופלא הבא: כאשר חלה בכיב קיבה וסבל כאבים עזים במשך שלוש שנים, הורע מצבו והוא נאלץ לעבור ניתוח. הרופאים עמדו אובדי עצות, שכן לא ניתן היה להרדימו לצורך הניתוח מפאת חולשתו, והיה חשש ניכר שייפטר על שולחן הניתוחים אולם להמשיך במצב הקיים גם לא ניתן היה. לפיכך ביקש, שלא ירדימו אותו ויבצעו את הניתוח. הרופאים סירבו בתחילה לקבל את הרעיון, משום שתזוזה ואפילו הקטנה ביותר יכולה להביאו לקיצו. אולם כאשר הבטיח להם, שלא יזוז במשך הניתוח, הסכימו לקשרו למיטה ולנתחו ללא פעולת אלחוש. במשך כל הניתוח הוא לא השמיע הגה ולא ניסה להזיז אף אבר מאבריו וזאת על אף הכאבים העצומים, שאותם חש באותם רגעים!

פעם אחת נכנס לבית רבינו אחד הסוחרים ואמר: "המשטרה המקומית עורכת עתה חיפושים נרחבים אחר סחורה מוברחת. הם עוברים מחנות לחנות ועורכים בה חיפוש מדוקדק. האיש אשר בחנותו תימצא סחורה מוברחת צפוי הוא לעונש גלות לסיביר. מכיון שכך, מפחד אני מאד כיון שבחנותי נמצאת סחורה מוברחת בכמות גדולה, ומה אוכל לעשות כעת?".

רבינו ניגש לארון הספרים ושילף משם את הספר 'נפש החיים' לר' חיים מוולוז'ין, והחל לשנן עם האיש את 'הסגולה הנפלאה'. לאחר שעתיים רצופות של שינון הסגולה, הופיעה האישה בבית הרב וכשהיא מלאת שמחה גדולה פנתה לבעלה ואמרה: "ניצלנו!!!" לשאלת בעלה: "איך היה הנס?" סיפרה: "כשהגיע עת הצהרים סיימו השוטרים לבדוק את החנות הסמוכה לחנותנו, ואז החליטו לעשות הפסקה, וכדי שיידעו היכן להמשיך ולחפש אחר ההפסקה, עשו סימן אדום על חנותנו. כשסיימו את ההפסקה ניגשו לחנות ואמרו: "עד כאן חיפשנו ועלינו להמשיך מהחנות הבאה!" וכך דילגו על חנותנו.

וכדי לזכות את הרבים נעתיק את הסגולה הנפלאה שכתב ר' חיים מוולוז'ין בספרו, וידועה ומפורסמת היא מאוד שאף בשנות השואה ובכל עת צרה וצוקה, כל מי שנצמד לסגולה זאת זכה וראה ישועות בכל העניינים ללא יוצא מן הכלל. וזה לשון הזהב של הרב: "ובאמת הוא עניין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים, וכל רצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו שום רושם כלל, כשאדם קובע בליבו לאמור: הלא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות בכלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו. ומבטל בליבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטל מעליו כל הכוחות וכל הרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול נגדו כלל!!!".

פעם, בערב תשעה באב, באה אישה אחת לבית רבינו ושפכה לפניו את יגונה וצער: "רבינו, אישה כשרה אני וזהירה בדת משה. מיום שנכנסתי לחופה מתקנה אני בכל ערב תשעה באב אטריות לסעודה המפסקת, כנהוג בישראל. ואילו היום נטרפה עלי השעה ואירעה לי תקלה, בעוונותיי. גיבלתי עיסה על מנת לעשות אטריות, ושכחתי ועשיתי פתיתים!". "כך?" - השיב עצמו הגאון מתמה - "אכן שאלה חמורה!". הוא קם והחל מדפדף בספר עבה שהוציא מהארון, מקמט מצחו כיושב על מדוכה קשה. כמובן, הנוכחים שם תוהים ותמהים.

לאחר שעה קלה השיב הרב לאותה אישה: "הפתיתים מותרים באכילה, אלא שעליך לקבל על עצמך שמכאן ולהבא תהי זהירה בכל ערב תשעה באב להתקין אטריות לסעודה המפסקת!". משיצאה האישה הביעו הנוכחים את תמיהתם: "מה ראה רבנו לעשות קלה שבקלות כחמורה שבחמורות?". השיב הרב: "דברים כפשוטם. אישה זו פיה העיד בה שהדיוטית היא, ואם אדחה אותה בלעג נמצאתי מכשילה לעתיד, שלא תבוא עוד לשאול שאלת חכם אף על גופי דת משה וישראל". (משולחנו של בית-הלוי)

מעשה עם רבינו שנסע פעם ברכבת יחד עם כמה יהודים. כשהגיע זמן תפילת מנחה, ביקש להתפלל מנחה בציבור ולאסוף מניין. אולם בקרון היו רק שמונה יהודים חרדים. היו עוד שניים מהמשכילים. כששמעו שהרב רוצה לצרפם למניין, התחמקו ויצאו לקרון אחר. חשש הגאון כי זמן התפילה יעבור, וכך נאלצו השמונה להתפלל ביחידות. לאחר שזמן התפילה חלף, חזרו השניים לקרון. אמר רבינו בקול רם, כדי שישמעו כל היהודים שבאותו קרון.

"כל ימי תמתי על שאמרו חז"ל, שכל כך הרבה עדרי צאן ובקר היו ליעקב אבינו, עד שהיה זקוק לרבבות כלבים כדי לשמור על העדרים, ואם כן, כששלח יעקב מנחה לעשיו אחיו מכל הבהמות: עיזים, תיישים, רחלים, איילים, פרים, פרות, עיירים, אתונות וגמלים. מדוע לא שלח עם המנחה הזאת כלבים לשמור על העדרים האלה? אבל עכשיו מצאתי פיתרון לקושיה. רצה יעקב אבינו לצרף גם כלבים אל 'המנחה' ששלח לעשיו, אלא שדרכם של כלבים לברוח מהמנחה". ('ויאמר אברהם')

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים